Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...мнай 1921 оной ...арийн 21-нэй гараа | № 125 (14236) | 1976 оной майн 28, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ТАРИЛГА-76

...УРАГГҮЙ ТҮРГЭДХӨӨ

...димир Дагбаевич Мит... үбэлдөө тусхай онь...уулагдаһан отрядые ...эрилжэ, таряалан, ...лан дээрэ шэбхэ зөөдэг ...бар болоходо, тэрэ ...ынгаа газар хаха ...тарилгаа хэжэ, зун...асын хойноһоо харуу...

...жэлнүүдтэ хар... тарилгые яажа түр... һаа таарамжатайб ...бодомжолдог болоо һэн. ...яа үрэһөө автома... асараад, хартаабха ...г машинын бункер ...хэдэ, хүнэгөөр эюул...ышье һаа мэшээгээр зөөжэ, үнэтэ сагаа гаргадаг һэн. Энэ үедэ агрегат үдэр соо ехэ сагаа гээдэг байгаа.

Энэ жэлдэ Владимир Дагбаевич автомашинын кузов сооһоо хартаабха гоожуулаад, таридаг машина руу хэхэ тусхай түхеэрэлгэ зохёогоо. Самосвал машинын хойнохи түмэр кузовта нүхэ гаргаад, тэндэнь хобоо-жоолоб хээ. Самосвалай кузовaa хүнтэрүүлхэдэнь, тэрээгээр хартаабха өөрөө гоожон, таридаг машинын бункер соо орожо байдаг. Автомашинада хартаабхаяа түргэнөөр ашаха баһа нэгэ түхеэрэлгэ зохёогоо.

Тиигэжэ «Восточные Саяны» колхоздо хартаабха тарилгын бүхы хүдэлмэри оньһожоруулагдажа, болзорынь эрид түргэдхэгдөө. Байгша ондо колхоз 90 гектарта тариха юм. Майн 18-һаа хартаабхаяа тарижа эхилээд, ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хартаабха таридаг машинада үрэһэн нигэжэ ашагдана.

Л. ИРИНЦЕЕВЭИ
фототекст.

Түнхэнэй аймаг.

...АБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛАГДАҺААР

...шалан ба таряалангай ...һайжаруулха хоёр һа... Марксын нэрэмжэтэ ... үнгэрбэшье мүнөө ... үргэлжэлһөөр. Тус...гүүлагдаһан сабшалан ...уулха лугомелиоратив... энэ хугасаа соо ехэ...үдэлмэри хээ. Хоёр һара ... тонно наг шэбхэ. 120 тонно минеральна үтэгжүүлгэ таряалан болон сабшалан дээрэ гаргагдаа. Энэ жэлдэ 60 гектарта олон жэлэй ногоон таригдаа, 720 гектар сабшалан сэбэрлэгдээ.

Газар уһалалгада ехэ анхарал хандуулагдаба. Уһа хааха 16 түхеэрэлгэ заһагдаа. Мелиораторнууд үбэлэй үедэ 180 мянган кубометр тошо халяаһан юм. Энээнэй ашаар сабшалангай нилээд ехэ хубинь уһалагдажа байна. Жэшээлхэдэ, 150 гектар газар һайрамаар, 1350 гектар сабшалан гол горхоной уһаар нэгэ дахин ундалуулагдаба.

Тус колхозой 550 гектарые герасимовска участогууд эзэлнэ. Ургаса һайнтай сабшалан хорёолхо хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана.

Юроогэй луговодууд сабшалан, таряалангай үрэжэл һайжаруулха ажалаа мүнөө үргэлжэлүүлһээр. Энэ жэлдэ уһалууриин системэ шэнээр баригдажа дүүргэгдэхэ юм. Дээдэ-Хүлэрэнтын, Доодо-Мүртэйн уһалууриин системэнүүд һэльбэн шэнэдхэгдэхээр хараалагдаа. Энэ жэлдэ 280 гектар сабшалан үндэһөөрөө һайжаруулагдаха, 800 гектар сабшаланда культур-техническэ хүдэлмэри ябуулагдаха байна. Эдэ бүхы хүдэлмэрөө эршэмтэйгээр ябуулһанай ашаар тус колхоз 40 мянган центнерһээ бага бэшэ үбһэ абажа бэлэдхэхэ зорилготой.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

Хабарай тарилгын хүдэлмэриие шалганабди

...ШАНАРЫНЬ ЮУНДЭ МУУБ?

... дулаанаи ходо ... ерэдэг, хүйтэи ...тай гэдэг Ярууна ... мүнөө тарилгын хү... түлэг дундаа ябана. ...мунизм», «Победа», ...ба» колхозууд, «Ком...ьский», Тулдуунай ...ууд нёдондо жэлэй ...ынхитэй сасуулхада ...йнгаа тарилгые ни...й урагшатай ябуулжа, ...то ургамалнуудаа эдэ ...үүдтэ тарижа дүүргэ... байна.

...тэн хамта зарим ажа...уд ехэхэн гээгдэлдэ ...й. Тэрэ мүртөө та...а муу шанартайгаар ...байһан ушар баримта...е үзэгдэнэ. Аймагай ...хиналтын комитедэй ... эмхидхэһэн шалгал...игада тарилгын хүдэл... бии байһан олохон ... дунданууды саг ...элирүүлжэ, шухала ...нүүд абтаа һэн. Тэрэ ... Нарһатын, Яруунын ...үүдтэ, мүн бусадшье ...нүүдтэ тарилгын ша... шухала анхарал хан...дадаг болоо.

... тэрэ үедэ «Юбилей... совхоздо илангаяа ехэ ...лнууд элирүүлэгдэ...гаа. Харин мүнөө тус ...дэ тарилгын хүдэлмэ...эраар ябуулагдажа ...

... һая һалхитай хүй... Хархын болон Гоондын уужам үргэн таряалан дээгүүр тарилгын агрегадуудай бүлэг бүлэгөөрөө тооһо татуулан ябахань харагдана. Хоёрдохи отделениин «Карьер» гэжэ нэрлэгдэдэг үргэн поли дээрэ дүрбэн трактор тус бүридөө загуунуудые татанхай, һолоомын узуур галдагдаагүй хүрьһэ урбуулжа ябана. Тэд трактористнууд тон гүйхэнөөр хахалһан байба. Хэмжээд үзэхэдэ, анзаһанай гараһан гүнзэгынь ойройдоо 12—13 сантиметр болоно. Нютагай механизатор В. Оводов, городһоо ерэһэн студент Н. Грязнов гэгшэдэй татаһан хоёр загуун инмэ гүйхэнөөр хахалагдажа байгаа. «Плугуудпай үшөө энээнһээ гүнзэгыгөөр хахалнагүй» — гэжэ механизаторнууд хэлэнэ. Инмэрхүү ушар баримтатай нэгэдэхи отделенидэшье дайралдаабди. Грязнуха гэжэ газарта А. Киняжевай толгойлдог звено хүдэлнэ. Эндэхи 500 гектар поли баһал гүйхэнөөр хахалагдана.

— Плугаа хэдышье доошонь табихадамнай анзаһануудни гүнзэгыдэ ороногүй, — гэжэ К-700 түхэлэй трактор жолоодогшо С. Фомин хэлэнэ.

Энээнһээ боложо тарилгашье муугаар хэгдэнэ. Шамаан гэжэ газартахи поли гүйхэнөөр хахалагдаһанһаа боложо, сеялкээр тараагдаһан үрэһэнэй орооһон газар дээрэ сайража хэбтэнэ. Мүн Гавриловкын хүндыдэ тарилгадаһан обёосой үрэһэн хүсэд булагдаагүй хүрьһэн дээрээ сайража харагдана. Нэгэдэхеэр, газарай муугаар элдүүрилэгдэһэн, хоёрдохёор, сеялкэнүүд хүсэд тааруулагдаагүй дээрэһээ орооһон гүйхэнөөр таригдана гээд хэлэлтэй.

Совхоздо орооһото ургамалнуудые тарижа ургуулха агротехникэ яахадаа сахигданагүй гээшэб? Оролдосотой шударгы таряаша хүнүүд эндэ үгы гэхын аргагүй. Үндэр бүтээсэтэйгээр, һайн шанартайгаар газар хахалдаг трактористнууд Л. Григорьев, В. Воробьев, В. Фомин, Б. Цыдыпов, сеялкэшэд В. Куликов, И. Москвитин, Ф. Минеев, А. Балданов, Д. Сорокин болон бусад таряашанай нэрэ солодо хүрэмөөр ажаллажа ябана.

Гэхэ зуура, ажалдаа хайша хэрэг хандаха ябадал механизаторнуудан дунда үзэгдэнэ. Жэшээнь, С. Грешилов гэгшэ трактораа орхижор хёод, хоёр үдэр архидаа. Тэрэшэлэн Гавриловкын хүндыдэ тарилга хэжэ байһан гурбан агрегат тракторай түлнэшэ зөөдэг машинын ерэхыень хүлеэжэ, хоёр час шахуу миин һаатаа. Тэрэ үдэр нэгэдэхи отделенидэ газар хахалдаг 12 тракторай гурбаниинь хүдэлөөгүй. Хоёр трактор, тэрэ тоодо нэгэ К-700 эбдэршоод, гурбадахинь жолоодохо хүнэй үгыһөө полиин захада эзэгүй орхигдошонхой байгаа һэн.

Эдэ бүгэдэ шалтагаанһаа тарилгын хүдэлмэри нилээдгүй унжагайраа. Нэгэдэхи отделенидэ 3900 гектарта орооһото ургамалнууд таригдаха юм. Һүүлэй мэдээгээр эндэ 2200 гектарта тарилга хэгдээд байна. 8 агрегат үдэр бүри дунда зэргээр 180 гектарта үрэһэ тарина. Энэ янзаараа хүдэлбэл, орооһото ургамалнуудай тарилга июниин 2—3 болотор үргэлжэлхэ туйлдаа хүрэнхэй. Мүн орооһото ургамалнуудые тариха 900 гектар газар үшөө элдүүрилэгдээдүй. Энэ хүдэлмэри ойрын 9—10 үдэрһөө нааша дүүргэгдэхэгүйнь. Харин үнэтэй саг ошожол байна.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд поли дээгүүр үсөөн ябадаг гэжэ механизаторнууд хэлэнэ. Ургасын түлөө тэмсэлэй халуун үедэ директорыешье, парткомой секретариешье поли дээрэ харахань тон хомор. Тэдэнэр элдэб ондоо хэрэгүүдээр һамаараад, город болон аймагай түб руу ябашаһан һурагтай байдаг. Ахамад агроном П. Г. Виноградов, үрэһэнэй талаар агроном З. Кущинская гэгшэд лэ өөһэдынгөө гол уялгые дүүргэн, үдэр бүри поли дээгүүр ябана. Тэрэшэлэн ахамад инженер И. В. Торгашин (тэрэ совхозой арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ юм) дежурлаха ээлжээндээ поли дээрэ ошодог, ажалай шанарые шалгадаг байха юм. Тэд тракторна бригадануудта арадай хиналтын пост байгуулагдаагүй байһанһаа голодоһо гарһаһан ушар саг соогоо элирүүлэгдэнэгүй, яаралтай хэмжээн абтанагүй. Социалис мүрысөөнэй дүн табан үдэрэй үнгэрхэ бүри согсологдодог болоошье һаа, гансал үндэр бүтээсэдэ анхарал хандуулагдаад, ажалай шанар балай ехээр хараада абтанагүй. Эндэхид газар хахалалгын, тарилгын шанарые энээнһээ үлүүгээр һайжаруулхын аргагүй, энэ зэргээр тарилгаяа ябуулжа байһамнай манай ажахыда болоол юм бэзэ гэһэншүүгээр тоолоно.

Зүгөөр плугуудпай яабашье гүнзэгыгөөр хахалнагүй гэжэ түрүүн механизаторнуудай хэлээшые анхаралдаа абаха шухала. Эндэ, үнэхөөрөөшье, иимэ бэрхэшээл тохёолдоно. Грязнуха гэжэ газартахи уужам полидо буртаг үбһэн ургадаг болошонхой. Мүнөө тэрэнэй үндэһэн газарай хүрьһые үргэлжэдэнь ээлшэнхэй, гүнзэгыгөөр хахалха гэхэдэ ехэ түбэг татана.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

АРБАДАХИ ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

«ЗАБАЙКАЛЛЕС» КОМБИНАДТА

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛНЭ

Мүнөө «Забайкаллес» нэгэдэлэй ехэнхи хүдэлмэришэд 1,5 халаанай гуримаар модо бэлэдхэнэ. Модо таллуулха ТТ-4 түхэлэй тракторнууд, хүсэ ехэтэй автомашинанууд оньһожоруулагдамал доодо складууд ойдо хүдэлдэг хүдэлмэришэдэй ажалые яһала хүнгэдхэнэ. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ шадамар бэрхээр хэрэглэһэн хүдэлмэришэд ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлжэ, һайн шанаргай продукци улам ехээр гаргана.

Хүн бүхэн дээрэ абаад үзэхэдэ, модо бэлэдхэлгэ эрид дээшэлүүлэгдээ. Энэ жэлэй дүрбэ һарын үрэ дүн үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулаад үзэхэдэ, хүдэлмэришэн бүхэндэ модо бэлэдхэлгэ 13 кубометрээр дээшэлээ. Жэлэй эхинһээ нэгэ модошон 2.920 түхэригэй продукци гаргаа гэхэ гү, али даабари 170 түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Баргажанай леспромхозой, Сэлэнгын модоной баазын хүдэлмэришэд ехэ продукци гаргажа, һайн үрэ дүн туйлана.

ГУРБА ДАХИН ҮЛҮҮЛБЭ

Хэдэхэн жэлэй саана манай «Забайкаллес» нэгэдэлэй нэрэ дээрэ гомодол бариһан бэшэгүүд срэдэг һэн. Ушарынь гэхэдэ, манай нэгэдэлэй хүдэлмэришэд Красноярскын хизаарай Тарутинска химическэ заводто шэнэһэн модоной холтоһо багаар эльгээдэг байгаа бшуу. Энэ гээгдэлһээ гарахын тула нэгэдэлэймнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд ехэ хүдэлмэри хэһэн юм.

Энэ жэлэй түрүүшын дүрбэ һара соо 1000 гаран тонно холтоһо Красноярскын хизаар эльгээжэ, түсэбөө гурба дахин үлүүлэн дүүргэээ. Хэрэглэгшэдтээ һайн шанартай продукци эльгээһэнэй ашаар 50 мянган түхэригэн олзо оруулагдаа. Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулдаг комбинадаи, Хандагатайн леспромхозой, Сэлэнгын модоной баазын хүдэлмэришэд холтоһо ехээр суглуулжа, химическэ промышленностиин захилые һайнаар дүүргэнэ.

В. СТУПИН.

ТАСС Шэнэ һонин

СОВЕТ-АНГОЛЫН ДОКУМЕНТНҮҮДТЭ ГАР ТАБИГДАА

Совет-Анголын документнүүдтэ майн ...да Москвада, Кремлиин Ехэ ордон соо гар табигдаба.

Совет Социалис Республикануудай Союзай ба Анголын Арадай Республикын хоорондын хани харилсаанай, холбоо барисаанай үндэһэн һуури тухай декларацида СССР-эй түлөө — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, НРА-гай түлөө — НРА-гай Премьер-Министр Лопу ду Насименту гар табиһан байна.

Эрдэм, соёлой харилсаан тухай СССР-эй правительствын, НРА-гай правительствын хоорондохи хэлсээндэ, СССР-эй болон НРА-гай хоорондын консульско конвенцидэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, НРА-гай Премьер-Министр Л. ду Насименту гар табяа.

Совет Анголын бусад документнүүдтэ мүн лэ гар табигдаба.

(ТАСС).

НРА-гай ПРЕМЬЕР-МИНИСТР МОСКВАҺАА МОРДОБО

Совет правительствын уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ерээд байһан Анголын Арадай Республикын Премьер-Министр Лопу Ф Ф ду Насименту һамгантаяа Ленинград ошохоёо майн 26-да Москваһаа мордобо.

Орон соогуур ябаха үедөө хүндэтэ айлшан мүн лэ Алма-Ата хүрэхэ юм.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев ба бусад тусхай тушаалтад нүхэр Л. ду Насиментуе аэродром дээрэ үдэшэһэн байна.

(ТАСС).

ХҮГЖЭМЭЙ СОЁЛ КУЛЬТУРЫН ҺАЙНДЭР

ССР СОЮЗАЙ ЕХЭ ТЕАТРАИ 200 ЖЭЛЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАҺАН БАЯРАЙ СУГЛААН

ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Ехэ театрай эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 200 жэлэй ой гүйсэбэ. Суута коллективэй ойн баяр хадаа бүхы совет искусствын һайндэр, дэлхэйн хүгжэмэй соёл культурын һайндэр болоно. 200 жэл соо ГАБТ ородой ба совет оперо, балеэдэи эрхим түрүү, уран бэлигтэй хүнүүдэй урган гараһан, хүдэлһэн гуламта болоо. Ехэ театр бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр мэдэрэгдэнхэй, алдаршанхай.

Ехэ театрай коллективтэ Леонид Ильич Брежневэй эльгээһэн амаршалгые ГАБТ-ын коллектив, манай ороной зохёохы бүхы интеллигенци айхабтар ехэ урма баяртайгаар угтаһан байна.

ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Ехэ театрай 200 жэлэй ойдо, совет хүгжэмэй ба хатарай искусство хүгжөөлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, гайхамшагта ойтойнь дашарамдуулан шагнагдаһан театрай коллективтэ Ленинэй орден барюулалгада зорюулагдаһан баярай суглаан майн 26-да Москвада болобо.

Бүхы союзна республикануудай искусствын ехэ ехэ уран бэлигтэн, ажалшадай болон партийна, совет, ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд театрай зал соо сугларпан байгаа. Гадаадын айлшад — олон ороной театрай ба хүгжэмэй элитэ ехэ ажал ябуулагшад баярта ойе тэмдэглэлсэхээ ерэһэн байха юм.

Нүхэд В. В. Гришин, П. Н. Демичев, М. В. Зимянин, Ленинскэ шангай лауреадууд, элитэ ехэ хүгжэмшэд, композиторнууд, элитэ мэдээжэ уран зохеолшод, уран зурaaшад, хореографууд баярай суглаанай президиумдэ һууба. Сценэ дээрэ — Ехэ театрай алдар суута труппа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюроһоо бүридэһэн хүндэтэ президиумые ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришиндэ үгэ үгтэнэ.

ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Ехэ театрай 200 жэлэй ой хадаа манай ороной ниислэл хотын соёлой байдалда айхабтар ехэ хэрэг бүхы социалис искусствын һайндэр болоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

200 жэлэй ойгоорнь, Эхэ ороной үндэр дээдын шагнал — Ленинэй орденто, мүн хүдэлмэрилэгшэдэйнь үндэр дээдын шагналнуудта, хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһөөрнь В. В. Гришин ССР Союзай Ехэ театрай коллективые КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, правительствын үмэнэһөө халуунаар амаршалаад, манай Эхэ ороной аша туһада ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень, элүүр энхэ ябахыень, зол жаргалтайгаар ажаһуухыень эдэнэртэ хүсэбэ.

Совет хүгжэмтэ соёл культурын олон уран бэлигтэнэй, Ехэ театрай залуу гүйсэдхэгшэдэй нэрэнүүд бүгэдэ арадай, уласхоорондын нэрэ хүндэдэ хүртэжэ байна гэжэ В. В. Гришин хэлээ. Шэн габьяата ажалайнь түлөө совет оперно ба хатарай искусство хүгжөөлгэдэ зохёохы ехэ хубитаяа оруулпа найнь түлөө тэрэ театрай бүхы коллективтэ гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэбэ.

СССР-эй Гүрэнэй академическэ Ехэ театрые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые нүхэр В. В. Гришин уншаад, суглаагшадай удаан үргэлжэлһэн нэрьемэ альга ташалга доро театрай тугта орден бэхилэн зүүбэ. Үндэр шагналаарнь ГАБТ-ын коллективые тэрэ үнэн зүрхэнһөө үшөө дахин амаршалаад, ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Ленинэй хоёр орденто Ехэ театрай коллектив совет хүгжэмэй искусство хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлаха гээд этигэн найдажа байһанаа мэдүүлээ.

В. В. Гришинэй хэлэһэн үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ угтагдаба.

Коллективэй зохёохы ажал ябуулгада үндэр сэгнэлтэ үгэһэнэйнь түлөө СССР-эй ГАБТ-ын ба Кремлиин Съезднүүдэй ордоной генеральна директор Г. А. Иванов Ехэ театрай коллективэй үмэнэһөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргөө.

Социалис Ажалай Герой, СССР-эй арадай артистка Г. С. Уланова, СССР-эй арадай артист В. А. Атлантов үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые Ехэ театрай коллектив нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, арадтаа үнэн сэхээр алба хэхэ юм гэжэ найдуулба.

СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй арадай артист Т. Н. Хренников, Москвагай «Знамя революции» заводой токарь, Е. П. Прокофьев, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников, Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальнигай нэгэдэхи орлогшо генерал-полковник Г. В. Средин гэгшэд Эхэ ороной үндэр дээдын шагналаарнь баярта ойгоо тэмдэглэгшэдые амаршалһан байна.

Ехэ театрай эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 200 жэлэй ойдо зорюулжа, зохёон байгуулхы эмхинүүдһээ, соёлой эмхи зургаануудһаа, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдһөө, хүдөө ажахын ажалшадһаа, Совет Армиин сэрэгшэдһээ олон тоото амаршалганууд, телеграммануудаа, бэшэгүүд коллективтэ ерэһэн байна гэжэ баярай суглаан дээрэ түрүүлэгшээр һууһан ГАБТ-ын партийна комитедэй секретарь В. Г. Федорович мэдээсэбэ. Эдэ амаршалгануудайнь түлөө тэрэ коллективэйнгээ үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргөө.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаһан байна.

(ТАСС).

Техническэ дэбжэлтэ, социальна хүгжэлтэ

ХАРАА ЗОРИЛГОНУУДНАЙ ЕХЭ

...ССР-эй арадай ажахые ...1980 онуудта хүгжөө...шэглэлнүүд» заводой ...эриие саашань хүг... продукци бүтээн гар...ехэдхэхэ зорилго ур... табяа. «Электротех... промышленностьда ...электрическэ машина... бага хүсэнэй элект...нүүдые,.. хүдөө ... үйлэдбэриие оньһо... автомат нэбтэ... найдамтай элект...рэлгэ болон бу...рүү электротехниче...еэрэлгэ түргэнөөр ...э, бүтээн гаргадаг ... гэжэ гол шэглэлнүүд ... хэлэгдэнэ.

...иин табиһан энэ зо... хүндэтэйшье, харюу...хатэйшье. Электротех...э промышленностиин ...ияти болохо манай за... коллектив гол шэглэл... тааралдуулан арба...бан жэлдэ бэелүүлхэ ...нуудаа тодорхойлжо ...

...—1980 онуудта заво... бүтээн гаргадаг про... хэмжээн, тэрэ тоодо ...одвигательнүүдые бү...оритой ехээр дээшэл...хэтэй хамта томо ...ын машинануудые бүтээдэг болохын тула үйлэдбэрээ үргэдхэхэ зорилго табигдана.

Манай завод мүнөө дээрээ жэл соо 7.800 электродвигатель бүтээжэ, арадай ажахыда үгэнэ. Гадна заводоймнай гаргаһан электродвигательнүүд дэлхэйн дэлгүүр дээрэ наймаалагдана, хүгжэнги капиталис гүрэнүүдтэ, аха дүү социалис оронуудта эльгээгдэнэ. Энэ табан жэлэй һүүлшын жэлдэ 20 мянган электродвигательнүүдые бүтээдэг болохо зорилго урдамнаа табигдаа. Мүнөө үеынхиһөө 2,5 дахинһаа олон электрын машинануудые бүтээхэнь бэлэн бэшэ гэжэ һайн мэдэрхээр. Заводой үйлэдбэриин талмай дээрэ, бии байгаа түхеэрэлгэ, техникэ хэрэглэжэ, жэл соо 10 мянган электродвигатель бүтээхэ аргатайбди.

Тиимэһээ энэ табан жэлдэ заводые үргэдхэхэ, шэнэдхэн байгуулха ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдаа. Энэ хүдэлмэриин түрүүшын ээлжээн юун болоноб гэхэдэ, шэрэм шудхалаагаар заводые хангаха асуудал болоно. Тиихын тула нэн түрүүн шэрэм шудхалаагай цех баригдахаар түсэблэгдэнэ. Цех жэлдээ 15 мянган тонно шудхалаа гаргаха юм.

Мүнөө хүдэлжэ байгаа цехүүд үргэдхэгдэхэ, һэльбэн шэнэдхэгдэхэ юм. Өөрын тоололгын түбтэй (ВЦ) инженерно-лабораторно корпус баригдаха байна. Арад зоной хэрэглэлэй эд бараа болон элдэб зүйлнүүдые бүтээлгэ эрид дээшэлүүлхэ тухай съезд дээрэ заагдаа. Манайшье завод хэрэглэлэй зүйлнүүдые олоор бүтээхэ даабаритай. Иимэ зүйлнүүдые бүтээдэг цех үргэдхэгдэхэ юм. Хэрбээ энэ цехнай жэлдээ 2,4 миллион түхэригэй хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээдэг байбал, 5,5 миллион түхэригэй продукци гаргадаг болохоор хараалагдана.

Үйлэдбэриин талмай үргэдхэхэтэй, шэнэдхэн байгуулхатай хамта үйлэдбэриие оньһожоруулха, автомат аргаар хангаха хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Үргэлжэдөө оньһожоруулагдаһан участок, лининүүд байгуулагдаха, уридшалан табигдаһан программын ёһоор хүдэлдэг станогууд, ондоошье бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ тодхогдохо байна. Шэнэдхэн байгуулгын, үйлэдбэриие оньһожоруулха, автомат аргаар хангаха хүдэлмэри хэхэ проект зохёогдожо эхилээ. «Сибгипром» институдай Амурска филиалай хүдэлмэрилэгшэдэй туһаламжаар энэ проект хэгдэжэ байна.

Продукци бүтээлгые хоёр дахин дээшэлүүлхын тула үйлэдбэрээ шэнээр зэбсэгжүүлхэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ байһамнай элитэ. Научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаха талаар ехэ алхам хэгдэхэ байна. Эдэ бүхы хүдэлмэри заводые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, коллективэй социальна хүгжэлтын холын хараата түсэбтэ үндэһэлхэ ёһотой.

Арбадахи табан жэлэй харюусалгата зорилгонуудые бэелүүлхэ арга боломжо коллективтэмнай бии. Тиимэһээ эдэниие хэрэглэһэнэй, юһэдэхи табан жэлэй үрэ дүнгүүдтэ түшэглэһэнэй ашаар урдахи зорилгоо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһандаа коллективнай этигэнэ.

Юһэдэхи табан жэлэй даабари бүхы технико-экономическа талаараа үлүүлэн дүүргэгдээ. Табан жэлэй түсэбһөө гадуур 11,5 миллион түхэригэй продукци худалдагдаһан байна. Ажалай бүтээсэ 52,4 процентээр дээшэлүүлэгдээ, олзо доход абалга 1,5 дахин ургаа. Манай коллектив иимэ үрэ дүнгүүдые туйлахын тула хүсэ шадалаа, эдэбхи үүсхэлээ гарган ажаллаа гэжэ тэмдэглэхээр.

Ажалай Улаан Тугай ордента Г. М. Ключерев, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто Л. К. Чебунин, Буряадай АССР-эй депутат, Ажалай Алдар Солын III шатын ордендо хүртэгшэ Г. А. Галушевская болон В. И. Калашниковай, В. А. Свиридд, А. Е. Ковалёвой, В. П. Шиловэй, Ю. А. Филипповэй, Г. К. Борисюгай даадаг бригаданууд, үйлэдбэриин олон түрүүшүүл хамтын һайн үрэ дүн туйлаха хэрэгтэ горитой ехэ туһа нэмэрээ оруулһан байна.

Заводые шэнээр зэбсэгжүүлхэ, шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар хараалагдаһан эмхидхэлэй, техническэ, экономическа хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ хэрэгтэ бага бэшээр нүлөөлөө. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада заводой цехүүдтэ 235 шэнэ түхеэрэлгэ годхогдоо. 500 шэнэ технологическа процесс нэбтэрүүлэгдээ. Цехүүд соохи агаар сэбэрлэхэ 100 түхеэрэлгэ, гэрэлтүүлгын 3 мянган люминисцентнэ светильник тодхогдоһон байна. Предприятиин бүтээдэг бүхы электротехническэ продукци шанарай дээдын категорёор сэгнэгдэнэ. 49 түхэлэй электродвигательнүүдтэ Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэг олгогдонхой.

Заводой коллектив үйлэдбэрээ үргэдхэхэ, ехэ продукци бүтээн гаргаха гэжэ оролдохотой хамта тэрэнэй шанар һайжаруулха тухай ходо бодомжолно. Бүтээн гаргагдадаг продукциин шанар һайжаруулха олон хэмжээн бэелүүлэгдэнэ. Шэнэ, түрүү технологи нэбтэрүүлэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй өөһэдын хубиин түсэб зохёохо, дүй дүршэл, продукцияа голодоһогүйгөөр, гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушааха Саратовска гурим үйлэдбэрээ таһалгаряагүй һайнаар түсэблэхэ Новочеркасска онол арга халан абажа, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээбди.

Манай заводой зарим дүршэл тухай 2-дохи хуудаһанда уншагты.

Н. ЧЕПИЗУБОВ.
«Электромашина» заводой ахамад инженерэй орлогшо

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ, АШАГ ҮРЭ, ШАНАР

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЭ, СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЭ

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Энэ коллектив Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ амжалта туйлажа, юһэдэхи табан жэлэй бүхы 20 кварталай туршада СССР-эй электротехническэ промышленностиин министерствын предприятинуудай дундаһаа түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябаһан: хоёр кварталай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдээр дамжуулгын Улаан тугуудта, 1-дэхи мүнгэн шангуудта хүртэһэн, 18 дахин 2-дохи һуури эзэлжэ, мүнгэн шан абаһан байна.

Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэһэн, КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ амжалта туйлаһан энэ коллектив партиин съездэдэ ажалайнгаа үрэ дүнгүүд тухай элидхээ һэн. Заводой коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэбһөө гадуур 11,6 миллион түхэригэй продукци худалдаа, ажалай бүтээсые 52,4 процентээр, олзо доход абалгые 1,5 дахин дээшэлүүлээ.

Заводой коллектив Москвагай С. М. Кировэй нэрэмжэтэ электромашина бүтээлгын заводой коллективэй жэшээгээр республика дотороо эгээл түрүүлэн хүдэлмэришэдэй хубиин түсэб зохёожо эхилһэн юм. Заводой бүтээн гаргадаг электродвигательнүүдтэ мүн лэ республика дотороо эгээл түрүүлэн Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэг олгогдоһон байна. Эндэ бүтээгдэдэг бүхы электродвигательнүүдэй 49,4 процентнь иимэ тэмдэгтэ хүртэнхэй. Энэ коллектив уггамжын түсэб зохёохо үүсхэл баһал гаргаа һэн.

Үнгэрһэн табан жэлэй хугасаада завод үйлэдбэреэ хүгжөөгөө, шэнэ техникээр баяжаа. Түрүү технологи үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээ.

Арбадахи табан жэлдэ завод үргэдхэгдэхэ, шэнэдхэн байгуулагдаха юм. Эндэ электромашинанууд бүри олоор бүтээгдэхээр хараалагдана. Электромашинануудые бүтээхэ үйлэдбэриин хэмжээн хоёр дахинһаа ехээр дээшэлхэ байна. Мүн арадай хэрэглэлэй эд бараа бүтээхэ цех үргэдхэгдэхэ, продукци бүри ехээр бүтээдэг болохо юм. Заводой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй юрэнхы эрдэм, мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдана.

Галина Алексеевна Галушевская «Электромашина» заводой түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэниинь мүн болоно. Һайн шанартайгаар, ехээр продукци гаргажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһаар. Галина Алексеевна олон жэлэй туршада эрхим һайнаар хүдэлжэ, нүхэдэйнгөө этигэл найдалда хүртэнхэй. Хамта хүдэлдэг нүхэдынь Буряадай АССР-эй Верховно Советэй де... һунгаһан юм. Г. А. Галушевск... оной даабари болзорһоонь урид ...хэ гэһэн мүрысөөндэ оролсоод, ... хүдэлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хүдэл... Г. А. Галушевская ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ ...

МҮРЫСӨӨНЭЙ ҮҮРГЭ БҮРИ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Коллективэймнай урдахи зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөн ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэрэнэй хүмүүжүүлхы, эмхидхэхы нүлөө дээшэлүүлхэ гэжэ ходо анхарнабди. Хүдэлмэришэд бултадаа шахуу социалис мүрысөөндэ хабаадалсажа, өөһэдын уялга абанхай. Бригаданууд, участогууд, цехүүд хоорондоо мүрысэнэ. Манай коллектив Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой коллективтэй социалис мүрысөөнэй договор баталһан юм.

Хүдэлмэришэдэй, участок, бригадануудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй үрэ дүнгүүд һара бүхэндэ согсолон гаргагдадаг. Социалис мүрысөөнэй дүрим баталан абтанхай. Түрүү һуури эзэлэгшэд улаан вымпел, мүнгэн шанда хүртэнэ. Цехүүдэй хоорондохи мүрысөөнэй үрэ дүн һара бүхэндэ согсологдоно. Мүрысөөндэ илаһан коллективтэ дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдадаг.

«Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал» гэһэн уряа доро арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй социалис мүрысөөн заводто дэлгэрүүлэгдээ. Энэ мүрысөөндэ бригада, участок, цех бүхэн оролсожо, адлирхуу үйлэдбэритэй коллективүүд хоорондоо договор баталаа.

Мүрысөөнэй үүргэ, нүлөө дээшэлүүлхын тула үрэ дүнгүүдыень согсолхонь, бүгэдэндэ мэдээжэ болгохонь ехэ шухала юм. Заводой, цехүүдэй партийна, профсоюзай организацинууд энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Цехүүдэй, участок, бригадануудай социалис уялга тусхай самбарта бэшэгдэнхэй. Тэдэнэй уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байһаннинь мүн лэ эндэ харуулагдана.

Манай цех заводой томо, гол цехүүдэй нэгэниинь юм. Цехэй партийна организаци заводто баталан абтаһан дүримэй ёһоор хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлнэ, хүтэлбэрилнэ. Жэлэй эхиндэ хүдэлмэришэд социалис уялга абадаг. Үйлэдбэриин даабарие хэды процентээр үлүүлэн дүүргэжэ шадаха, ажалай бүтээсэ хэды зэргээр дээшэлүүлхэ байһанаа, ямар шанартай продукци бүтээхэ арга боломжоёо хаража үзөөд, социалис уялга абана.

Партийна, профсоюзай организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд социалис уялгануудаа хүдэлмэришэдэй дүүргэхын тула эрхэ байдал хангаха гэжэ анхарна. Тиихэдээ ажалынь оньһожоруулха, хэрэгтэй материал, деталь, зэр зэмсэгээр хангаха тухай бодомжолжо, зохихо хэмжээ абана. Социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ, үрэ дүнгүүдыень согсолходоо, продукциин шанар улам һайжаруулха асуудал эгээл шухалада тоологдоно.

Голодоһогүй, һайн шанартай продукци бүтээгээд, тэрэнээ гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушаадаг хүдэлмэришэдтэ ехэ балл табигдадаг. Мүрысөөнэй үрэ дүнгүүдые бальна гуримаар согсолон гаргахада яһала таарамжатай гэжэ һанагдана. Хүдэлмэриин ямар дүн туйлаһан, продукциин шанар харуулһан, ажалай журам хэр сахиһан тухай тусхай балл табигдадаг.

Цех, участогуудаа бэе бэеэ хэрэгтэй материал, зүйлнүүдээр хэр зэргэ хангадаг, һаалта ушаруулдаггүй байһаниинь хараада абтана. Мүрысөөнэй үрэ дүнгүүд саг соогоо согсологдожо, тусхай самбарта бэшэгдэнэ. Бүтээгдэдэг зүйлнүүдэй шанар, ямар участок, бригадын ямар шанартай продукци техническэ хиналтын таһагта тушааһые харуулһан самбар бии юм.

Хүдэлмэришэдэй хэһэн ажал саг соогоо согсологдоно. Үрэ дүнгүүдынь тусхай самбарта харуулагдажа, бүгэдэндэ мэдээжэ болгогдоно. Хүн бүхэнэй хэһэн ажалаа мэдээд, согсолоод, бусад нүхэдэй хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдтэй сасуулан хараад байхада, бүхы коллективтэ аша туһатай. Гээгдэлдэ орогшод, голодоһо гаргагшад энэ дутагдалаа дары усадхахые оролдоно. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл обёорхо, халан абалсаха арга олдоно гээшэ.

Социалис мүрысөөнэй эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ моральна, материальна урмашуулгын удха шанар бага бэшэ юм. Продукциин шанар һайжаруулхын тула харалга, конкурснууд заводто үнгэргэгдэдэг болоо. «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ», «Шанарай отличник», «Мастер — алтан гарта» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн конкурснуудай үедэ ажалай ёһотой мастернууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл элирэн гараһан байха.

Голодоһогүй продукци тушаагшадые урмашуулха тусхай гурим баталагданхай. Ганса нёдондо жэлэй туршада голодоһогүй продукци тушаадаг хүдэлмэришэдые материальнаар урмашуулхын тула 40 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа. Харин материальна бүхы урмашуулгада 500 мянган түхэриг мүнгэн зорюулагдаһан байна. Өөрынгөө тамгаар продукцияа тушааха эрхэдэ хүртэһэн хүдэлмэришэдтэ бусадһаа ехэ шагнал барюулагдадаг гуримтай.

Түрүү хүдэлмэришэдэй нэрэ обог заводой Хүндэлэлэй дэбтэртэ, самбарта бэшэгдэнэ. Тэдэндэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоно. Эгээл эрхим үрэ дүнгүүдые туйлагшад Эхэ оронойнгоо орден, медальнуудаар шагнагданхай.

Хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, хүтэлбэрилхэ, үрэ дүнгүүдыень саг соонь согсолжо, бүгэдэндэ мэдээжэ болгохо асуудал заводой, цехүүдэй партийна организацинуудай гол анхаралда байдаг. Эдэ асуудалнууд партийна, профсоюзай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг, мүрысөөнэй үүргэ дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдадаг юм. Цехүүд, участок, бригадануудай хоорондо, хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үедэ шэнэ шэнэ үүсхэлнүүд гаргагдана, бусадай дунда дэмжэгдэнэ. Голодоһогүй продукци бүтээхэ табан жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ хүдэлмэришэд бултадаа шахуу оролсонхой.

Манай хүдэлмэришэд хоорондоо мүрысэхэһөө гадна, бусад заводуудай хүдэлмэришэдтэй мүрысэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, Г. К. Борнсюгэн даадаг бригада «Теплоприбор» заводой А. Коробовагай бригадатай, В. Мещеряковой бригада Шэтын областиин В. Т. Штолевой даадаг бригадатай мүрысэжэ, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсана.

Табан жэлэй түсэб, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы, эмхидхэхы үүргэ ехэ байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Н. СМИРНОВ.
электромеханическа цехэй партийна организациин секретарь.

Манай заводой хүдэлмэришэд табан жэлэй хубиин түсэб зохёожо эхилһэн юм. Эдэ түсэбүүд цех, бригаданууд, мүн бүхы коллективэй таһаршагүй хуби болохо зуураа үйлэдбэриин даабари үлүүлэн дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

Цехүүдэй нормировщигууд, экономистнууд хүдэлмэришэдэй хубиингаа түсэб зохёохо хэрэгтэнь ехэ туһаламжа хүргэдэг юм. Тэдэнэр хүдэлмэришэдые тооложо, бодомжолжо һургана, экономическа эрдэм мэдэлгыень дээшэлүүлнэ.

Би үнгэрһэн табан жэлэй түсэбые 4 жэл 6 һара соо дүүргэхэ арга боломжотой байһанаа элирүүлжэ, хубиин түсэб зохёоһон, тэрээндэ үндэһэлэн социалис уялга абаһан байгааб. Даабарша ямар аргаар болзорһоонь 6 һараар уридшалан дүүргэхэ арга боломжотой байгаабиб?

Ажалай минута бүхэниие ашагтайгаар хэрэглэхэ тухай бодомжолооб. Хэрэгтэй болохо деталь, материал эртээнһээ бэлдээгүй ушарһаа ажалай үнэтэ сагай дэмы һаладаг байһаниинь элнтэ. Энэ дутагдал усадхахаар гээшэ гү? Усадхахаар гэхэһээ ондоо харюу байхагүй. Ажалай эмхидхэл һайжаруулха, бэе бэедээ харюусалгатайгаар хандаха хэрэгтэй.

Бүхы участок, бригадануудай бэе бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр, харюусалгатайгаар хандаад байбал, хэрэгтэй деталь, материал саг соогоо асарагдаха, ажалай саг дэмы һалахагүй. Мүн хүдэлмэришэн бүхэн өөрөө ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, сагаа гамнажа һураха ёһотой болоно. Зарим нэгэн удаанаар тамхи татадаг,

ХҮДЭЛМЭРИШЭН БҮХЭНЭЙ ОРОЛДОЛГО

ниишэ тиишээ алхалжа сагаа барадаг байгаа. Хубиин түсэб зохёоһон хүдэлмэришэд ажалай саг дэмы һалганагүй.

Ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхын тула түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга хэрэглэхые оролдоноб. Деталь үрэмдэлгэдэ алмазна зүйл, түргэнөөр һэлгэгдэхэ пластинка хэрэглэдэг болооб. Ажалдаа нэгэ бага эргэхэн ерээд, станогоо шалгадаг, хүдэлгэжэ үзэдэгби. Ажалай үедэ һаалта хэжэ болохоор юумэ эртээнһээ усадхаха хэрэгтэй.

Хүдэлмэришэн бүхэн оролдолго гаргаа һаа, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ аргатай. Манай цехэй коллектив 2—3 жэлэй урда техническэ талаараа баримталагдаһан нормын ёһоор ажаллажа эхилээ һэн. Энэ нормо урдын нормоһоо һураггүй ехэ, мүнөө үеын техническэ хангалга, хүдэлмэришэнэй мэргэжэл шадабари хараада абан зохёогдоно. Гэбэшье, ажалай сагые зүбөөр хэрэглэжэ шадабал, бүтээсыень дээшэлүүлхэ арга боломжо хүдэлмэришэн бүхэндэ бии.

Мүнөө заводой 900-аад хүдэлмэришэд 1976 оной хубиин түсэб зохёоһон байна. Би өөрынгөө хубиин түсэбэй ёһоор ажалайнгаа бүтээсэ жэл бүхэндэ 4—2 гаран процентээр дээшэлүүлхые хараалнаб. Энэ табан жэлэй туршада ажалайнгаа бүтээсэ 25 процентээр дээшэлүүлхэ байнаб. Тиихын тула ажалайнгаа эмхидхэл улам һайжаруулха, түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга нэбтэрүүлхэ болоноб.

Цехэймнай 300 хүдэлмэришэд бултадаа юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Мүнөө тэдэнэй 200 гаранииинь арбадахи табан жэлэй хубиин түсэб зохёоһон, техническэ талаараа баримталагдаһан нормын ёһоор ажалладаг юм. Тэдэнэр энэ табан жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэхые хараалаа.

Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ заводтомнай ехэ анхарал хандуулагдана. Түрүүшүүлэй ажалдаа хэрэглэдэг дүй дүршэл согсологдодог, бусадта дамжуулан үгтэдэг болонхой. Коммунис ажалай ба түрүү дүй дүршэлэй һургуулида олонхи хүдэлмэришэднай һуралсана.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл олон жэлэйнгээ дүй дүршэлые залуу нүхэдтөө дамжуулан үгэнэ. Би 14 жэлэй туршада заводто ажаллаха зуураа жэл бүхэндэ 1—2 залуу хүдэлмэришэниие мэргэжэлдэ һургааб. Минии шаби Сережа Ухов 8 класс дүүргээд, заводто ажаллахаяа ерээ һэн. Тэрэ хүдэлжэ байгаад һураа, хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуули дүүргээ. Мүнөө токарь мэргэжэлтэй болоо.

Л. ЧЕБУНИН,
заводой токарь, Ажалай Алдар Солын III шагын ордено.

СААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУ...

▽ Арбадахи табан жэлдэ завод техническэ талаараа шэнээр зэбсэгжүүлэгдэхэ, шэнэ техникээр хангагдаха юм. Электрын машинануудые бүтээхэ үйлэдбэринь улам хүгжэжэ, завод саашадаа гол түлэб иимэ шэглэлтэй болохоор хараалагдана.

▽ Электрын шэнэ түхэлэй машинанууд бүтээгдэдэг болохо. Машинануудые бүтээлгэ хоёр дахинһаа ехээр дээшэлхэ. Мүн арад зоной хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг цех үргэдхэгдэжэ, мүнөө үеынхиһөө мүн лэ хоёр дахин ехэ продукци бүтээдэг болохо байна.

▽ Заводые үргэдхэхэ, шэнэдхэн байгуулха хэрэгтэ 13 миллион түхэригэй мүнгэн һомологдохоор багсаагдана.

▽ Гол үйлэдбэри, цехүүдые үргэдхэхэтэй хамта гэр байра, социально-культурна барилга хэгдэхэ юм. 280 үхибүүдэй саад, хамтын байра баригдаха, пионернүүдэй лагерь, хүдэлмэришэдэй амарха профилактори үргэдхэгдэхэ байна.

▽ «Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал» гэһэн уряатайгаар шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэн түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөн хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрээ. Заводой 2000 гаран хүдэлмэришэд энэ мүрысөөндэ хабаадалсана. 900 хүдэлмэришэд 1976 ... биин түсэб зохёоһон байна.

▽ 440 мянган түхэригэй эконо... ска ашаг үрэ үгэхэ эмхидхэлэн, ... ческэ, экономическа хэмжээ ябу... нууд 1976 ондо бэелүүлэгдэхэ ...

▽ Түрүү дүй дүршэл, ажалай ... онол арга шудалха коммунис ажал... һургуули заводто хүдэлнэ.

▽ 1976 ондо 10 шэнэ түхэлэй ... шын электродвигательнүүд бүтээ... эхилхэ юм.

▽ Арбадахи табан жэлэй түрүү... жэлэй түсэбые болзорһоонь урид ... гээд, даабариһаа гадуур 300 мянга... хэригэй продукци худалдаха соц... уялга коллектив абаа.

▽ Завод бүхы электродвигател... дэй 51 процентые Гүрэнэй эрхим ... ран тэмдэгтэйгээр бүтээдэг болохо...

▽ Бүтээн гаргадаг бүхы продук... 92 процентые голодоһогүйгөөр, ... гэнь бусаалтагүйгөөр техническэ ... тын таһагта тушаадаг болохо гэжэ... раалагдаа.

▽ Заводые техническэ талаарнь ... сэгжүүлһэнэй, техническэ дэбж... туйлаһанай ашаар 1976 ондо хүд... ришэн бүхэндэ хубаажа харахада ... дукци бүтээлгын ажалай гар... даабаряар хараалагдаһанһаа 25 ... часаар хороохо гэжэ коллектив ш...

ЗАВОДОЙ ХҮГЖЭЛТЫН ШАТАНУУД

▽ Коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэбые бүхы дээрэнь болзорһоонь урид, 1975 оной июлиин 1-дэ дүүргээ.

▽ Табан жэлэй түсэбһөө гадуур 11,6 миллион түхэригэй продукци худалдагдаһан байна. Тэрэ тоодо 1975 оной түсэбһөө гадуур 547 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

▽ Табан жэлэй туршада үйлэдбэриин ниитэ хэмжээн 84,1 процентээр дээшэлһэн. гол фонднуудһаа продукци абалга 12 процентээр ургаһан байна.

▽ Энэ хугасаада 26 шэнэ түхэлэй электрын машинанууд бүтээгдэдэг болоо. Хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ гурба дахин ехэ болоо.

▽ Заводой коллектив ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даабарие 3 жэл 6 һара соо дүүргэһэн байна. Продукци үйлэдбэрилгын бүхы ургалтын 75 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абтаа.

▽ Табан жэлэй туршада заводой цехүүдтэ 235 шэнэ, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ тодхогдоһон, 500 технологическа шэнэ процесс нэбтэрүүлэгдэһэн байна.

▽ 332 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ эмхидхэлэй техническэ хэмжээ ябуулга 1975 ондо бэелүүлэгдээ.

▽ Юһэдэхи табан жэлэй туршада үйлэдбэриин 32 түрүүшүүл СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагдаһан байна. СССР-эй электротехническэ промышленностиин министерствын социалис мүрысөөнэй отличник гэһэн нэрэ зэргэдэ 38 хүн хүртөө.

▽ Үйлэдбэриин 481 түрүүшүүл социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшын нэрэ зэргэтэй болоо. 52 хүн «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай. Эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһан 5 хүдэлмэришэн «Электротехническэ промышленностиин эрхим хүдэлмэришэн» гэһэн нэрэ зэргэдэ хү... байна.

▽ Завод С... Верховно Советэй ...зидиумэй 1971 ... сентябриин 9-нэй ...заар «Хүндэлэл... дэг» орденоор ...даа һэн.

▽ Заводой хүдэлмэришэдэй... һаа 62 хүндэ ... ан алан ветеран» нэрэ зэргэ олгог...

▽ 1975 ондо ... хүдэлмэришэн ... мэргэжэлээ дээш... һэн юм.

Заводой продукци Эхэ оронойимнай олохон область, хизаариуудта, мүн лэ аха дүү социалис оронуудта эльгээгдэжэ, һайн сэгнэлтэдэ хүртэнэ. Заводой хүдэлмэришэд элдэб зүйлэй электродвигательнүүдые саг болзор соонь бүтээжэ, хэрэглэгшэдтэнь эльгээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эндэ бүтээн гаргагдадаг электродвигательнүүд, автокранууд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото

СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЭ

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн манай коллектив арбадахи табан жэлэй даабари мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэхын тула хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа эхилээ.

Продукци үйлэдбэрилгые сэхэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ зорилго арбадахи табан жэлдэ табигдана. Манайшье коллектив энэ зорилго шиидхэхэ ёһотой. Урдиин мэтэ заводые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, коллективэй социальна хүгжэлтын хараата түсэб бэелүүлхэ үндэһэ дээрэ энэ зорилго дүүргэгдэхэ байна.

Коллективые социальна талаарнь хүгжөөхэ ехэ хүдэлмэри үнгэрһэн табан жэлдэ хэгдээ. Саг үргэлжын кадрнуудтай болохо, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, тэдэнэй материальна байдал һайжаруулха, культурна ба ажаһуудалайнь эрилтэ хангаха хэрэгтэ социальна хүгжэлтын түсэб зорюулагдаһан байгаа. Энэ түсэбэй ёһоор хүдэлмэришэдэй һуралсал эмхидхэгдэһэн юм. Тэдэнэр өөһэдынгөө мэргэжэл дээшэлүүлхын тула ямар нэгэ һуралсалда заатагүй хабаадуулагдадаг һэн. Техническэ мэргэжэл дээшэлүүлхэ курснуудта, коммунис ажалай ба түрүү дүй дүршэлэй һургуулинуудта хүдэлмэришэд олоороо һуралсаа.

Эдэ бүгэдын ашаар тусхай бэлэдхэлтэн хүдэлмэришэдэй тоо 6 процентээр дээшэлһэн байна. Дээдэ мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 7 процентһээ 8 процент, дунда ба тусхай дунда мэргэжэлтэдэй тоо 31 процентһээ 33 процент болоһон юм. Заводой дэргэдэхи хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулида жэл бүхэндэ 110—120 залуу хүдэлмэришэд һуралсана. Тэдэнэй дундаһаа 25—30 хүн энэ һургуули дүүргэжэ, дунда һуралсалтай болоһон үнэмшэлгэ абана.

Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэймнай 44 процентнь дээдэ мэргэжэлтэй. 1970 ондо тэдэнэй хуби 36 процент хүрэгшэ һэн. Мүн дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдэй олошорхотой хамта тусхай дунда һуралсалтай мэргэжэлтэдэй тоо үсөөржэ байна.

Заводомнай үйлэдбэри хүгжэжэ нарижуулан һайжаруулагдасаа байна. Жэл бүхэндэ шэнэ техника тодхогдоно. түрүү технологи нэбтэрүүлэгдэнэ. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха эрилтэ жэл ерэхэ бүри шангаар табигдана.

Энэ эрилтэ хараада абан, хүдэлмэришэдэй, инженер, технигүүдэй бэлэдхэл шадабари, мэргэжэл дээшэлүүлэгдэнэ гэхээр. Мүн заводые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэтэй хамта тусхай бэлэдхэлтэй хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо олошорно. Жэшээлхэдэ, 1960 ондо инженер, технигүүдэй хуби оройдоо 10 процент байгаа. 1965 ондо — 14, 1970 ондо —16, харин 1975 ондо тэдэнэй хуби 17 процент хүрэһэн юм.

Техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай, үйлэдбэреэ оньһожоруулһанай ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ болохо гэжэ коллективнай һайн мэдэрнэ. Харин энэ зорилго шиидхэхын тула мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Шэнэ техникын оньһо һайнаар шудалаагүй, техникэ мэдэлдээ абаагүй һаа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ болохогүй ха юм. Тиимэһээ арбадахи табан жэлдэшье хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ асуудал бүри шангаар табигдана.

Хүдэлмэришэд сүүдхын горитой хубиие коллектив соогоо, ажалдаа үнгэргэнэ. Энэ саг бүтээсэ ехэтэй, обществодо аша туһа үгэхэ ажалда зорюулагдаха ёһотой. Заводой хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзан организацинууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хангаха асуудалда бага бэшэ анхарал хандуулна. Ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ, үйлэдбэридэ арюун сэбэр сахиха тухай мартагданагүй.

Заводые шэнэдхэн байгуулха хүдэлмэри хэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Гол үйлэдбэри үргэдхэхэтэй, шэнэдхэн байгуулхатай хамта санитарно-ажаһуудалай таатай зохид эрхэ байдал хангаха гэжэ анхарагдана. Хүдэлмэришэдэй ажалай һүүлээр бэеэ угааха, хубсаһаа һэлгэхэ газар 5 мянган дүрбэлжэн метрээр үргэдхэгдөө. Техническэ албанай хүдэлмэрилэгшэд шэнэ газарта нүүн ороо. Тэдэнэй ажалай хуушан газар заһабарилагдажа, хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг цехые үргэдхэхэ арга олдоһон юм.

Электродвигательнүүдые бүтээдэг электромеханическа цехэй шэнэ корпус баригдаа. Шэнэ цех мүнөө үеын техническэ, эстетическэ эрилтэ хангамаар юм. Цехүүдые зүгөөр гэрэлтүүлхэ агаар сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Эдэ бүгэдэ ажалай таатай эрхэ байдал олгохо, үйлэдбэриин культура дээшэлүүлхэ, аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ зорюулагдаа.

Гүрэнэй түсэбые жэл бүхэндэ дүүргэжэ байһан хүдэлмэришэдэй ... хүлһэн дээшэлнэ. 1973 ондо завод сали... һэнэй шэнэ түлбэридэ ороһон юм. Эдэ... дын ашаар заводой хүдэлмэришэдэй ... хүлһэн дунда зэргээр 135 процентээр, ... нерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ... 128 процентээр дээшэлһэн байна.

Завод олон жэлэй туршада жэгдэ һа... тогтууритайгаар ажаллана. Гүрэнэй ... социалис уялгаяа үлүүлнэ. Түсэблэл... материальна урмашуулгын шэнэ гурим... публика дотороо эгээл түрүүлэн ороһ... най завод үйлэдбэреэ үргэдхэхэ, хүд... шэдөө материальна талаар урмашу... циально-ажаһуудалай барилга эрхилхэ ... фондтой болоһон юм. Ганса социальн... һуудалан ба гэр байра барилгын фонд ... центээр дээшэлээ. Энэ фонд хэрэглэж... бүүдэй эмхи зургаанууд, пионернүүдэй ... баригдаһан байна. Хүдэлмэришэдэй ... «Ильинка» профилактори байгуулжа ... хүдэлмэришэдые 12 үдэрэй туршада а... ха хэрэгтэ энэ фондһоо мүнгэн гарга... на. Ниитэ-культурна ба спортивна ... ябуулга үнгэргэхэ, хүдэлмэришэдэй ... скэ, ажаһуудалай хангалга һайжаруул... олгогдоо.

Оронойнгоо арадай ажахые 1976—... онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд пр... тиин түсэб зохёохо үндэһэ һуури бол... шанхи хүгжэлтын харгы зам заажа үг... най завод арбадахи табан жэлдэ горитой ... хүгжэхэ, продукци үйлэдбэрилгые е... юм. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүү... хы хүдэлмэриин шанар һайжаруулха ... партиин XXV съездын табиһан эрил... техническэ ба экономическа арга бо... нуудаар дүүргэгдэхэ бэшэ юм. Энэ ... дүүргэхэ хэрэгтэ кадрнууд шиидхэхы ... тэй юм.

Тиимэһээ коллективэй социальна ... тын холын хараата түсэбүүдэй удха шан... ехэ. Энэ түсэбүүд коллективүүдэй соци... мэргэжэлэй бүридэл һайжаруулхые, ... эрхэ байдал бүри таатай зохид болгох... дэлмэришэдэй юрэнхы бэлэдхэл, ... шадабари дээшэлүүлхые хараална. Ти... хүдэлмэришэдэй ажалай ба полит... эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ... шанартай.

Б. ХАЛТАН...
заводой инженер социо...

ДЕПУТАДУУД — МҮРЫСӨӨНЭЙ МАНЛАЙДА

Советүүдэй хүдэлмэри

...па оной февраль ...ажалшадаи депута... аймагай Соведэй сес...һон юм. Энэ сесси «Хүдөө ажахын үйлэд... экономикын ашаг дээшэлүүлхэ. хү... ажахын продукциин һайжаруулха ту... асуудал зүбшэн хэл...эн байна. Юһэдэхи ...элэн турша соо хү...ахын үйлэдбэри най... табан жэлэйхитэй ...лбэл. дунда зэргээр 39 ...тээр ургаа гэжэ тэм...ээ һэн. Энэ үе соо ...э мяха худалдалга ...туршада дунда зэр... процентээр, һүн 18 ...тээр дээшэлээ. Гадна ...үбһэ тэжээл бэлдэл...һээ жэлдэ һайжараа.

...гаймнай, ажалшад ... табан жэлэйнгээ ...гүрэндэ мяха, һү, ...хартаабха худалдал... болзорһоонь урид ...э Тингэжэ хүдөө ...ын продукцинуудые ...аһанһаа ороһон сэбэр ...олзо 7 миллион 322 ...түхэриг хүрөө гэхэ ... наймадахи табак ...итэй жэшээлбэл дүр...ин ехэ болоо.

...адахи табан жэлэй ...да бүри ехэ амжалта ...ха зорилготойбди. ...иимэһээ сессидэ хабаа... депутадуудай олон... хүдөө ажахын продук... ашаг үрэ. шанарые ...уулха асуудалда гол ...лаа хандуулаа. Яажа ...газар ехээр ашаглаха, наг шэбхэ, торф, нэгшэһэн шорой үргэнөөр хэрэглэхэ тухай зүбшэн хэлсэһэн байна. Мүн баһа сенаж, витамин ехэтэй ногоо ехээр бэлдэдэг, үбһэ тэжээлээ шанартай һайнаар хадагалжа, малдаа зүбөөр хубаарилан үгэдэг болохо болоно. Энээнһээ уламжалан сенажан траншей, хартаабха хадагалха складууд нэмэгдэн бариглаа.

Малдаа тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха асуудал онсо шухала байһаар. Аймагаимнай хүдөөгэй ажалшад арбадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын хабарай тарилгые саг болзор соонь, шанар һайнтайгаар дүүргэхэ зорилго урдаа табяад, амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

Мүрысөөнэй туг баригшад — депутадууд болоно. Тэдэнэй олонхинь тракторно-тарнан ажалай бригада, звенонуудые болон агрегадуудые хүтэлбэрилдэг гү, үгышье һаа, депутадуудай постын, бүлэгүүдэй гэшүүд байха юм. Депутадууд хаанашье хүдэлхэдөө ажалай бүтээсын һайн жэшээ харуулдаг, үргэлжэ хиналта, шалгалта хэжэ, шанарыень дээшэлүүлхын хойноһоо оролдодог байна.

Жэшээлхэдэ, апрель һарын эхеэр Брянска сельсэдэ Соведэй сесси үнгэргэгдэжэ, хабарай тарилгын халуун хаһада «Байкальский» совхозой отделени бүхэндэ хүдэлхэ депутадуудай постнууд бии болгогдоо һэн. Тресковско отделенинн депутадуудай постые сельскэ Соведэй депутат, тракторист Николай Семенович Канаков толгойлоо бэлэй. Тэрэ түрүүшынхиеэ депутадаар һунгагдаашье һаа, хүн зоной дунда хүндэтэй, ажалаа эрхим һайнаар хэдэг, хододоо үүсхэл эрмэлзэл гаргажа, хүн бүхэндэ туһалжа ябахые оролдодог юм.

Н. С. Канаков суг хүдэлдэг нүхэдтөө анхаралтайгаар хандажа, үгээ дуулгажа шададаг байна. Илангаяа залуу механизаторнууд Николай Семеновичые ехэтэ хүндэлдэг. Канаковай даадаг звено совхоз соогоо эртэ тарнгдадаг ороohото ургамалнуудые эгээн түрүүлжэ тарижа дүүргээ. Тэрээнтэй хамта хүдэлдэг механизаторнууд Семен Елисеевич Бурдуковский, Михаил Платонович Таракановский, Виктор Таракановский гэгшэд түрүү ажалаараа шалгарна.

Үнгэрэгшэ намараи тарна хуряалгын үедэ Еланай механизаторнууд аймаг дотороо эгээн ехэ амжалта туй лаһан юм. Валентин Герасимович Клеменинэй даадаг бригада гектар бүрнһөө 25,1 центнер ороohо тарна хуряажа, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илажа, СССР-эй хүдөө ажахын министерствын болон хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай дипломоор шагнагдаһан байна.

Апрель һара соо эдэ механизаторнуудай зүблөөн үнгэргэгдэжэ, хаһа сагтань хабарай тарилга үнгэргэхэ тухай хэлсэһэн юм. Газарай элдүүрилгые улам һайжаруулха, утэгжүүлгэ ехээр хэхэ, поли бүхэниие ээзэтэй болгохо гэһэн, агрегат даагша И. М. Клеменинэй үгые бригадын гэшүүд дуратайгаар дэмжээд, мүнөө хабарай тарилга Еланда эдэбхитэйгээр, шанар һайнтайгаар үнгэргэгдэжэ байнхай. Нүхэр Клеменинэй даадаг агрегат халаанайнгаа нормые үдэр бүри 120—130 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Депутадуудай постын хүтэлбэрилэгшын энэ халуун үедэ хэхэ юумэн ехэ. Юуб гэхэдэ, зургаан агрегадай һаатабаригүйгөөр ябахын түлөө харюусаха баатай болоно ха юм.

Хабарай тарилгын түлэг хаһада хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссинуудай, сельскэ Советүүдэй үзүүлдэг нүлөө ехэ. Аймагай Соведэй саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь Н. Г. Попов), Ехэ Хүдэриин сельскэ Соведэй (түрүүлэгшэнь П. П. Орлов), Кабанскын сельскэ Соведэй (түрүүлэгшэнь А. В. Первушин) һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Хабарай тарилгын эхилхэһээ холо урнд дурсагдагша саг үргэлжын комиссинууд бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябасые нарин нягтаар шалгажа, дутуу дундануудыень усадхаһан байгаа. Тиихэдээ тэдэнэр арадай хинагшадтай хамта рейдовэ шалгалтануудые эмхидхэһэн, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, тоосоо шагнаһан. «Байкальские огни» гэжэ аймагай газетын хуудаһануудта шалгалтын дүнгөөр материалнуудые толилжо байгаа. Иигэжэ саг үргэлжын комиссинуудай арадай хинагшадтай хамта хүдэлхэдэнь алнш талаараа туһатай. Энэ талаар Ехэ Хүдэриин сельскэ Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй ябуулһан хүдэлмэриие дэмжэмээр.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ аймагаймнай совхозууд тэжээлэй корнеплод, хартаабха тариха газарайнгаа талмай үргэдхэхэ болоно. Оньһожоруулагдаһан аргаар хартаабхаяа һуулгадаг, хуряадаг байнабди. Предприятинуудай, эмхи зургаануудай үзүүлдэг шефскэ туһаламжа һайшаалтай. Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд шефскэ туһаламжа совхозуудта тарилгын эхинһээ абаад хуряалгын һүүл хүрэтэр үзүүлжэ банха тухай дурадхал орууланхай. Дурадхалыень партиин райком, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет һайшаан дэмжээ.

Арбадахи табан жэлэй асари ехэ хараа зорилгонуудые бэелүүлэлсэхын түлөө нютагай Советүүдэй, тэдэнэй депутадуудай хэхэ хүдэлмэри тон ехэ. Эдэбхи - үүсхэл гаргажа, ажал ябуулгаяа һайжаруулхые оролдохо бологдоно.

А. ДАНЬКО,
Кабанскын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Засагай дээдын зургаануудта

МАЛАЙ ТОО ТОЛГОЙ ОЛОШОРУУЛХА ТУХАЙ

Улаан-Үдын аймагай Соведэй түйсэдкомой түрүүлагшэ П. А. Горбуновой мэдээсэлые, хүдөө ажахын министерствын шалгалта хэһэн материалнуудые зүбшэн хэлсээд, тус аймагай колхоз, совхозууд үнгэрөөшэ табан жэлэй туршада эхэ малһаа түл абалгые бага болгоо гэжэ республикын Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ. Хэрбээ 1971 ондо 100 үнеэнһээ 94 тугал, 100 эхэ хониинһоо 85 хурьган абтаа һаа, 1975 ондо 81 тугал, 76 хурьган абтаа

Аймагай ажахынуудта унагад, поршоонхонууд баһал үсөөнөөр абтадаг болоо.. Жэшээлхэдэ, үнгэрөөшэ жэл 100 гүүнһээ аймаг дотор оройдоол 58 унаган абтаа. Илангаяа «Дружба», «Советская Россия», «Восход» колхозууд; «Заветы Ильича», Оронгын совхозууд түл багаар абана.

Малай түл багаар абалга һү, мяха, нооһо үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлхэ, ажахынуудай экономико үргэхэ хэрэгтэ ехэ һаад хэнэ. Гэбэшье колхоз, совхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд адууһа малай тоо толгой олошоруулгада анхаралаа гүйсэд табинагүй, искусственна аргаар үрэжүүлгэ һулаар нэбтэрүүлнэ, үүлтэр һайжаруулхын түлөө оролдоногүй, мал һуоайруулха ябадалгай шанга тэмсэл хэнэгүй.

«Дружба», «Авангард» колхозуудай, «Заветы Ильича», Калининай нэрэмжэтэ, Оронгын совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ба мэргэжэлтэд мал искусственна аргаар үрэжүүлгые тооногүй, осеменаторщигуудаар бэлэдхэл муутай хүнүүдые табина, тэдэниие ходо һэлгэнэ, салин хүлһыень гуримшуулнагүй. Олохон ажахынуудай фермэ дээрэ искусственна үрэжүүлгын пункт үгы, мал үрэжүүлгэ хэхэдээ ветеринарна гурим сахинагүй.

Мал үрэжүүлгэ энэшье жэл аймаг дотор һулаар эмхидхэгдэнхэй. Үнгэрөөшэ 4 һарын туршада үнеэдые үрэжүүлхэ жэлэй түсэб 41 процент, гунжадай 34 процент дүүрэһэн байна. Гунжадые искусственна аргаар үрэжүүлгэ эмхидхэгдээгүй.

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой, тэрэнэй хүдөө ажахын управлениин ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ, зоовет-мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табяагүй дээрэһээ эхэ мал искусственна аргаар үрэжүүлгэдэ иимэ дутуу дунданууд үзэгдэнэ гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглээд, тэрэниие усадхаха талаар дары хэмжээ абахыень аймсоведэй гүйсэдкомые, тэрэнэй хүдөө ажахын управлениие уялгалба.

ЗАГАҺААР ЭЛДЭБ ЭДЕЭ ХООЛ БУЙЛУУЛХЫН ТУЛА

Оронойимнай загаһанай промышленность юһэдэхи табан жэлэй туршада загаһа барилгые жэлдээ 25 миллион центнерээр дээшэлүүлээ. 1970 ононхитой сасуулхада, 1975 ондо загаһа барилга 31 процентээр ехэ бэлсһэн байна. Энэ хугасаа соо ороной сөөрэмэй ажахынууд загаһа үйлэдбэрилгээ 2.1 дахин үргэдхөө. 2 миллиардһаа үлүү баанха консервэ гаргагдаа. 650 мянган тонно тэжээлэй загаһанай гурил мал ажал абаһан байна.

Шэнэ табан жэлдэ загаһаар буйлуулагдаһан эдеэ хоолой продукциин (консервэ оруулалсан) хэмжээ 30—32 процент, загаһанай промышленностиин ажалай бүтээсэ 16—18 процент дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана.

Загаһанай промышленность хүгжөөлгэдэ таба миллиардһаа дээшэ түхэриг һомологдонхөй. Эдэ жэлнүүдтэ загаһа олзоборилгын ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, загаһа барилгын шэнэ арга зохёохо, шэнэ түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые бии болгохо, загаһа хэрэглэдэг нютагуудта тэрэниие болбосоруулха бүлэг предприятинуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулха байнабди.

Баригдажа, хүргэгдэһэн загаһан порт абаашагдадаг, тэндэһээ вагон-холодильнигуудта ашагдажа, болбосоруулгын бүлэг предприятинуудтаи городто эльгээгдэдэг юм. Комбинадта оньпон арганнуудые хэрэглэжэ, тэрэниие сонгоодог, һүүрэн хатаадаг, шарадаг байна. Загаһа болбосоруулдаг бүлэг предприятинууд загаһанай элдэб янзын продукци гаргадаг, мүн тэрэнэй шанар һайжаруулдаг юм. Минск, Ленинград, Таллин болон бусад хотонуудта иимэ предприятинууд бии. Загаһа болбосоруулха ехэ комплекс Москвада баригдана. Арбадахи табан жэлэй дүүрэтэр 42 хотодо иимэ түхеэрэлгэнүүд баригдаха байна.

СССР-эй медицинын эрдэмэй академиин эдеэ хоолой институдай тоо. баримтануудай һоор, орон доторнан жэл соо хүн бүхэн 18.2 килограмм загаһа болон загаланай элдэб зүйлнүүдые хэрэглэхэ зэргэтэй. Мүнөө үедэ энэ нормонь дээшэлжэ, 18.5 килограмм (1970 ондо 15.4 килограмм байгаа) болонхой. Тиин саашадаа загаһа барилгын хэмжээе дээшэлүүлхэ бэшэ, харин тэрэниие болбосоруулгын шанар һайжаруулха хэрэгтэй гэжэ энэ гэршэлнэ.

Гол түлэб амидыгаар гү, али баригдамсаарнь худалдагдадаг, тиимэһээ эрилтэ ехэтэй сөөрэмэй загаһа үйлэдбэрилгэ 1980 он хүрэтэр 77,2 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ юм. Мүн консервэ үйлэдбэрилгэ нилээд ехэдхэгдэхэ байна. Табан жэлэй эсэстэ жэлдээ гурбан миллиард банха консервэ худалдаа наймаанда гаргажа байхаар түсэблэгдэнхэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ дэлхэйн загаһа барилга хоёр шэглэлтэй болоо. Нэгэдэхеэр, океан далайнуудһаа тон гүнзэгыдэ загаһан баригдана.

Хоёрдохёор, загаһа үсхэбэрилгэ хаа хаанагүй хүгжөөгдэнэ. Манай орон дотор эгээл түрүүлэн нэгэдэхи шэглэлээрнь хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ һэн. Энэ талаар һайн дүнгүүд туйлагданхай. Бидэндэ мэдээжэ загаһадпаа дутуу бэшэ амтатай шэнэ үүлтэрэй загаһа бариха хүдэлмэри саашадаа улам эдэбхижүүлэгдэхээр хараалагдана.

Загаһа үсхэбэрилгые хүгжөөхэ гэһэн хоёрдохи шэглэл хадаа нуур сөөрэмүүдые тогтоохо зорилготой. Арбадахи табан жэлдэ СССР-эй загаһанай ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэл оролдолго эгээл энэ хоёр шэглэлдэ зорюулагдаха байна.

Виталий ЦАПКО.
(АПН).

ҮНӨӨ ҮЕ САГТА ЗОРЮУЛАН...

...ан Буряадай Уран зохёолшодой холбооной дэргэ...нирхолтой зүблөөн бо... һүүлэй үедэ буряад зохёолшодой бэшэһэн ...ическа зохёолнуудые ...ээр зүбшэбэд.

...өөрөөшье, Буряадай зохёолшод, прозаигууд ...үеын болон урданай ...да зорюулагдаһан рас... повесть, романуудые ...й үедэ олоор бэшээ. ...элхэдэ, һүүлэй дүрбэн ...туршада арба гаран ... бэшэгдэжэ, номой ...эр барлагдан гараһан ... Нэрлэбэл, Барадий ...овой «Баян зүрхэн», ...ап Жимбиевэй «Гал жэл», Доржи Эрды... «Хүлэг инсагаална», ...Жигжитовэй «Далай ...й дайда», Даширабдан Батожабайн «Уулын ...үүд», Цэрэн Галанов... «Хүн шубуун». Виктор ...эй «Үүлэнэй саана ... Ким Балкован «Үг...р боложо байхада», ...Б.Сэнгэ Бадлуевай ...рэн жэл» болон бусад ...нууд болоно.

... дурдагдаһан зо...ууд хадаа совет хүнэй ... ажал хэрэг, тэрэнэй ...һанал, хүсэл, баяр, ...р, сэдьхэлэй байдалые ...одоор харуулһан бү...ууд болоно бшуу. Эдэ ...нууд юрын хүнэй хуби ...тухай хөөрэнэ.

...өөнэй байдал хадаа ... байдалгүйгөөр хүг...адахагүй гэжэ хэндэ... мэдээжэ. Тиимэһээ ма...ан зохёолшод урданай ...ые мүнөөнэй хараа ... дээрэ тулгалан эли ... харуулхые оролдоно ... Жэшээлхэдэ, Буряа...дай уран зохёолшо ... Калашниковай «Шуһа...үн саг» гэһэн роман ... хаанай шэрүүн үеые ...ина. Тиихэдээ уран зо...о мүнөө үеын, комму...раа бодолдо тулгалан, ...үеын байдалые харуул...

...СС-эй XXV съезд дээ...иин ЦК-гай Генераль...ретарь Леонид Ильич ... элидхэл хэхэдээ, ... зохёол болон искусст...гжэлтэ тухай дэлгэ...ээр хэлээ һэн. Илан... үйлэдбэриин темэдэ ехэ ...рал хандуулаа. Хүдэл...эн анги тухай Буряад ... зохёолшоднай һүүлэй ... нилээд олон зохёолнуу... бэшэжэ байна. Жэшээл... уран зохёолшо Бара... Мунгонов Улаан-Үдын ... хүдэлмэриш э н, ...лис Ажалай Герои ...им Николаевич Оширо...дир наһан тухай повесть ...э һэн. Мүн уран зо...шо Цырендоржи Дам...пов хүдэлмэришэн ан... түлөөлэгшэдтэ зорюул... «Сахилгаан хүлэгүүд» ... повесть бэшээ. Уран ...лшо Ким Балков лес...озой хүдэлмэришэдэн ...дал, ажал хэрэгүүд ... «Үглөөгүүр боложо ...а» гэһэн роман бэшэ...үргээд, ном болгожо ...хай. Мүн энэ авто... «Мүльһэн харгы» гэһэн ...сть Байгал-Амарай тү...замай барилгашадта зо...агдана.

... зүблөөн дээрэ Буряад ... зохёолшодой повесть ...тухай ехэ хөөрэлдөөн

...үлэй үедэ нилээд олон ...стьнууд бэшэгдэжэ, но... болгогдон гараа. Жэ...хэдэ, Африкан Бальбу...й «Сагаан һара», Бал...бжановай «Саянай до... Матвей Осодоевой «За...ылын заимхада», «Цы...Дондок Хамаевай ...ээр ерэһэн үер», Дор...рдынеевэн «Хүүшан ...н һүүдэртэ» гэһэн повестьнууд болон бусад зохёолнуудые нэрлэжэ болоно. Тиихэдэ Сергей Цырендоржиевай «Хүлгөөтэ пуни», «Үүрэй Солбоной гоё гээшэнь» гэһэн повестьнууд уншагшадай, зүгһөө үндэр сэгнэлтэдэ хүртэнхэй.

Мүнөө үеын байдалда зорюулагдаһан повестьнуудые манай уран зохёолшодои олоор бэшэжэ эхилһэниинь һайшаалтай. Тиибэшье зарим повестьнууд дутуу дундануудаар үшөөл олон. Юуб гэхэдэ, мүнөөнэй ажабайдалые, хүниие уран зохеолшоднай харуулхадаа, гүнзэгы удха гаргажа шаданагүй хаш гэжэ һанахаар болоно бшуу.

Бага жанр — рассказууд тухай. Ямаршье литературада рассказуудай ехэ һуури эзэлдэгынь мэдээжэ. Үнгэрһэн жэлдэ «Байгал» журналай редакциин дэргэдэ уран зохёолшод, зохёол шэнжэлэгшэд, номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд сугларжа, рассказ тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөө хэһэн юм. Үнэхөөрөөшье рассказ тухай асуудал олоной анхарал татана. Һүүлэй арбан жэлэй туршада хэдэн зуун рассказ бэшэгдээ. Эдэ зохёолнууд соо мүнөө үеын хүнэй ажабайдал, ажал хэрэг эли тодоор харуулагдана. Тиибэшье һүүлэй үедэ рассказууд үсөөнөөр бэшэгдэнэ гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Зүблөөн дээрэ рассказ тухай иимэ дурадхалнууд ороо. Арадуудай агуу хани барисаан тухай рассказууд үшөөл үсөөн байна. Тиихэдэ шог ёгто рассказууд соо тусхай тобшолол хомор. Уран зохёолшод республикын ажахынуудта хүдэлжэ байһан баатар хүнүүд тухай очерк болон зураглалнуудые тон үсөөнөөр бэшэнэ.

Зүблөөн дээрэ гурбан элидхэл хэгдэбэ. Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Василий Найдаков мүнөөнэй роман тухай, уран зохёолшо Цэрэн Галанов повестьнууд тухай, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Цырен-Анчиг Дугарнимаев рассказ тухай элидхэлнүүдые хэбэ.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр зүбшэлгэдэ зохёол шэнжэлэгшэ Эрдэм Уланов уран зохёолшо Владимир Митыповай «Долина бессмертников» гэһэн роман тухай дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай дээдэ һургуулиин багша Клара Соктоева уран зохёолшо Владимир Корнаковой «Газар дээрэхи мүр», «Зайгуул баабгай» гэһэн повестьнууд тухай дэлгэрэнгы шэнжэлгэ хэбэ. Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Цыбик Цыдендамбаев уран зохёолшо Исай Калашниковай «Шуһата зэбүүн саг» гэһэн роман тухай һанамжануудаа хэлэбэ.

Хэлэ бэшэгэн эрдэмэй кандидадууд Александр Серебряков, Сергей Забадаев, уран зохёолшо Чимит Цыдендамбаев. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай хүдэлмэрилэгшэ Михаил Мадаев, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Саян Балданов гэгшэд мүнөө үеын буряад прозо тухай һанамжануудаа хэлээ.

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ, РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Николай Дамдинов түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Энээгээр зүблөөн дүүрэбэ. Буряад прозын саашадаа хүгжэхэ хэрэгтэ энэ зүблөөн ехэ һайнаар нүлөөтэйшье байха гэжэ һанагдана.

Г. ДАШАВЫЛСВ.

Майн 28 — хилын харуулшанай удэр

ХЭЗЭЭДЭШЬЕ БЭЛЭН

Манай Эхэ оронойимнай тала дайда захагүй үргэн, гүрэнэймнай хилэ айхабтар ута юм. Ой тайгын, элһэн губиин дундуур, үндэр шобхо хада уулын оройгоор, Заполярна Тундрын хизааргүй үргэн дайдаар, гол мүрэнүүдые зубшан, океан далайн эрьеэршье аяар 60 мянгаһаа дээшэ километртэ Совет оронойимнай хилэ зурьна. Энэ хилэ үдэр һүнигүй, сагай ямаршье уларилда бата найдамтайгаар харууһалагдана: хилын харуулшад нарядтаа гарана, харуулай корабльнууд далайда тамарна, харуулай вертоледууд огторгойн үндэртэ дэгдэнэ.

Хилын харуулшадай албан ба ажабайдал тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд хөөрэнэ.

ДАЛИТА ЗАСТАВА

...Тревого! Улаан табан хушуун одон тэмдэгтэй, винтэ далитай машина дары түргэн дэгдэжэ, далай тээшэ шэглэн ошобо. Зүгөөр, тэрэнэй хайшаа шэглэһые гансахан прибороор мэдэжэ болохо байгаа. Вертолет агаарта үндыхэтэйгөө зэргэ бүтүү манан соо орошоо һэн. Экипажай командир майор Дзеладзе, летчик-штурман майор Левин, бортмеханик ахалагша лейтенант Кириллов хүбэн сагаан манан соо-hoo хэды оролдобошье, юушье обёоржо ядаба

Тиигэһээр ябатарнь манан соо нэгэ соорхой дайралдажа, долгёор хушагдаһан далайн нюруу, манай гүрэнэй хилэ тээшэ ошожо ябаһан яхта харагдаба. Вертолет соо ябагшад радиогоороо хилын харуулай корабль дуудаад, хилэ эбдэгшын дээрэһээ холодохоёо болибо. Судныи һүүлдэ тодхогдоһон хүсэ ехэтэй хоёр двигатель, агаарай харуулшаниие дурамаар ажаглан хаража байһан капитан дээрэһээ элихэнээр харагдана.

Манай хилын харуулай корабль удангүй харагдаадхиба. Гүрэнэй хилэ эбдэһэн судныи борт дээрэ харуулшадай шалгалтын бүлэгэй гарахые фотопленко дээрэ буулгажа абаһан вертолет огторгойн үндэртэ шууд гараад, үүлэн соо обёорогдохоёо болишобо..

Гүрэнэй хилын харуулда хабаадалсаха — агаарай хилын харуулшадай гансахан уялга бэшэ. Хэрэгтэй болоо һаань, тэдэнэр газарай подразделенинүүдтэ туһалхаяа ерэдэг. түргөөр хүртэшэгүй хада уулын заставада эдеэ хоол техникэ, бусад хэрэгсэл асарна. элдэб бэрхэшээлтэ байдалаи тохёолдоходо түргэн туһаламжа хүргэнэ.

...Эртэ үглөөгүүр эгээл холын заставануудай нэгэнһээ радиограмма частьда абтаба. Заставын начальнигай һамган үбшэлжэ, медицинскэ түргэн туһаламжа хэрэгтэй болоо. Вертолетчигуудта хандаха хэрэг гараа бшуу. Капитан Геннадий Дымов холын заставаһаа үбшэтэй хүниие город асарха даабари абаба. Энэ даабари түргэхэн бэелүүлхэ хэн байгаа, ...һалхин, шуурган ... дээ. Винтэ далитай машинын экипаж даабаряа амжалтатай дүүргээ. Үбшэлһэн эхэнэрэй ами наһан абарагдаа бэлэй.

Р. МЕЛИКСЕТЯН.
Закавказнин хилын харуулай улаан тугта округ.

БИДЭНЭР — ЛОПАТИНЕЦУУДБДИ!

Нарядай ахалагша старшина Николай Медвецкий мүр шалгадаг зуруудые зубшан, түргэхэн алхалжа ябаба. Хирэ-хирэ болоод лэ фонаригаараа харгыгаа гэрэлтүүлээд абана. Зуруудан хажуугаар үрмэдэһэн урганхай, һүниин харанхыда хахалагдаһан газар шэнгеэр үзэгдэнэ...

Энэ наряд — үнгэрһэн даинда Эхэ ороноингоо хилэ дээрэ баатарай үхэлөөр унаһан, Советскэ Союзай Герой лейтенант Алексей Лопатинай нэрэмжэтэ подразделениһээ. Тус подразделенидэ олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд алба хэдэг юм. Тэдэнэр эбтэй эетэйгээр албаяа хэжэ, Киевэй «Красный экскаватор», «Украина» ба «Большевик» колхозуудай коллективүүдтэй нягта холбоо барисаатан. Лопатинецууд мүн Польшын, Болгариин хилын харуулай Алексей Лопатинай нэрэ зүүжэ ябадаг заставануудтай хани нүхэсэлэй харилсаатай юм

Лопатинай нэрэмжэтэ байха — хүндэтэй хэрэг. Эндэ гээгдэжэ ябаһан сэрэгшэ үгы. Илангаяа Лопатинай нютагһаа албанда ерэгшэд ехэ оролдолго гаргадаг. Тэдэнэр Ивановска областиин комсомолой Шуйска райкомой путевкоор эльгээгдэнэ. Тэдэнэй тоодо ородог ефрейтор Владимир Воронов, залуу сэрэгшэд Геннадий Колесников, Сергей Беликанов эсэгэнэрэйнгээ дайшалхы алдар солые дээрэ үргэжэ ябана.

Хилын харуулай залуу солдадууд заставынгаа дайшалхы алдар солые арюун нангинаар абажа ябана. Баатар сэрэгшэдэй Эхэ ороноингоо хилые хамгаалхадаа бариһан буу зэбсэг мүнөө эдэ залуушуулай найдамтай гарта үгтэнэхэй.

...Хилэ дээрэ һүни. Май һарын шэбэнүүр бороон һабирна. Гэшхэһэн лэ газартань шабар. Харуулда гараһан наряд һэргэг наринаар хилэ зубшан саашална.

Н. ТОРОПОВСКИИ.
Баруун хилын харуулай Улаан тугта округ.

ХАРАНХЫ ҺУНИ — ХАМААГҮЙ

Хилын харуулай «Киров» гэжэ кораблиин экипаж захиралта абан сасуугаа океанан уудамда гараба. Һалхин улам шангадажа, далайн долгин бүри ехээр хүсэлнэ Гэбэшье «Киров» үсэд нэ тэрүүгээр заагдаһан район тээшээ зоринхой. Хилын харуулай морягууд ямаршье бэрхэшээлтэ үедэ уялгаяа заатагүй дүүргэдэг заншалтай.

Һүниин харанхыда харуулай корабль хойноо сагаанаар хөөһэтэһэн мүр үлөөн урагшаа шуумайна. Мэдээсэл үгтэбэ: «Пеленгээр... дистанцида... танигдаагүй юумэн».

— Хараада абтаһан юумэн хүрэтэр... тэды кабельтова, — радиометрист элидхэнэ.

Хариин шхуна. Хилын харуулай катерые обёорһон тэрэ шхуна манай уһанһаа зайлахые тэгүүлбэ. «Киров» далайн долгиие шуумар түргөөр хаха эсхэн, хариин харатанай харгые хааба.

— Шалгалтын бүлэг бэлэн байха! гэһэн захиралта соностобо. Хилын харуулшад ямаршье тэбдэлтэгүй шлюпкэ соо һууринуудаа эзэлбэд.

Хариһаа ерэгшын ошохо арга үгы. Саб шүүрэгдэһэн шхунын борт дээрэ манай харуулшад гаранхай. Хилын харуулшадта үгтэһэн даабари иигэжэл дүүргэгдэдэг байха юм.

Чекистнүүд хэзээдэшье бэлэн байдаг лэ!

В. БУХАЛДА.
Номгон океанай хилын харуулай Улаан тугта округ.

* * *

ТАСС-ай корреспондентын гуйлтаар СССР-эй хилын харуулай сэрэгэй штабай начальнигай орлогшо генерал-майор В. А. Александров эдэ мэдээсэлнүүдтэ тайлбари үгэнэ:

Хилын харуулай застава, корабль, авиационно подразделени бүхэнэй албаяа нягта наринаар, һэргэг хёрхоор дүүргэжэ байдаг тушаа һайшаал магтаалай үгэнүүдые олоор хэлэжэ болохо. Совет хилын харуулшад оло мянган километртэ һунаһан гүрэнэй хилын участок бүхэн дэ энэ нангин уялгаяа бата найдамтайгаар бэелүүлнэ.

КПСС-эй XXV съездын зарлагдаһан жэлдэ хилын харуулан Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ Улаан тугта отрядай сэрэгшэд «Дайшалхы зорилгоёо гансал эрхим һайнаар бэелүүлхэ» гэһэн уряатайгаар бүхы хилын харуулшадта хандаһан байна. Харюусалга ехэтэй албаяа имагтал эрхим һайнаар хэдэг тула тэдэнэр социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэд болохо эрхэдэ хүртэһэн гээшэ. Партиин съездын урда тээхи мүрысөөндэ эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө тус отряд хилын харуулай сэрэгшэдэй Сэрэгэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугаар, тиихэдэ комсомолойнь организаци ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэн.

Дзержинецүүдэй зэргэдэ хилын харуулай бодото мастернууд, үүсхэлшэд олон юм. Тэдэнэй тоодо, жэшээнь, «СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэдэ Эхэ орондоо алба хэһэнэй түлөө» гурбадахи шатын орденоор шагнагдаһан ахалагша лейтенант Николай Тикунов оролсоно. Үшөө нэгэ жэшээ: хилын харуулай нэгэ кораблиин экипаж капитан-лейтенант Николай Ильевэй хүтэлбэри доро далайгаар гараһан гүрэнэй хилэ дабагшые шадамар бэрхээр бариһанайнгаа түлөө «албандаа шалгарагшын» нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Һаяхан офицер Ильев тушаалайнгаа талаар удаадахи зиндаада томнлогдоо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежнев партиин XXV съездын трибуна дээрэһээ оронойнгоо гүрэнэй аюулгүйе хамгаалдаг органуудай ажал ябуулгада үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна. Эдэ үгэнүүдынь хилын харуулай сэрэгшэдтэ онсо шухала удха шанартай.

(ТАСС).

Хилын харуулай Улаан тугта Баруун-Хойто округой ахалагша лейтенант В. С. Маслаковой командалдаг застава долоодохи жэлээ эрхим подразделени гэһэн үндэр нэрэ зэргэеэ алданагүй. Сэрэгшэд наринаар алба хэнэ. Тэдэнэр дайшалхы мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байдаг.

Түрүү заставын сэрэгшэд КПСС-эй XXV съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудална. «Хэшээл бүхэнөө эрхим шанартайгаар» гэһэн уряа доро тэдэнэр сэрэгэй-политическэ бэлэдхэлээ үнгэргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: младша сержант Александр Лазуков, тэрэнэй үнэн сэхэ туһалагша.

ТАСС-ай фотохронико.

Улаан тугта Баруун-Хойто хилын харуулай округой сэрэгшэд рядовойнууд (баруун гарһаа) Ю. Качанов, А. Стрягин, сержант А. Алексеев, рядовой А. Туницын, ахалагша лейтенант В. Маслаков, рядовой Н. Медведев, ефрейтор Ю. Кэпонев, сержант М. Колосов гэгшэдые зураг дээрэ харанат. Эдэнэр СССР-эй хилэ сахиха албаяа наринаар хэдэг юм. Хилын харуулай эгээл бэшэ алба нэрэтэй түрэтэйгөөр хэжэ ябаа эдэ сэрэгшэд дайшалхы мэргэжэлээ улам дээшэлүүлжэ, сэрэгэй ба политическа бэлэдхэлдэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадажа байдаг. Эхэ оронойнгоо нангин хилые сахиха харюусалгатай үүргэ тэдэндэ даалгагданхай.

ТАСС-ай фотохронико.

Х. Намсараевай нэрэмжэтэ

буряад драмын театр—Москвада

„ДАЛАН ХУДАЛЧ“

СССР-тэ үнгэргэгдэжэ байгаа Монголой Арадай Республикын соёлой үдэрнүүдтэ Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театр хабаадажа байнхай. Аха дүү республикын ажалшадай энэ һайндэртэ зорюулан, театрай коллектив Монгол драматургнуудай хоёр зүжэг табиһан байха юм. Мэдээжэ уран зохёолшо, драматург Д. Намдагай «Ээдрээ», Ч. Ойдобой «Далан худалч» гэһэн зүжэгүүд Москва хотын гүрэнэй академическэ Бага театрай филиалай сценэ дээрэ харуулагдаа.

Будамшуу, Ходжа Насреддин мэтэ шогтой хухюун, арад зоной түлөө оролдожо ябадаг Бэлэн Сэнгын рольдо Буряадай АССР-эй габьяата артист М. Елбонов наадаа. РСФСР-эй габьяата артист Д. Дондуков Галдан ноёной рольдо, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Л. Дугарова Алимаагай рольдо наадана. Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд С. Рабсалов, С. Уладаева, В. Амханова болон бусад артистнар энэ зүжэгтэ хабаадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. «Далан худалч» гэһэн зүжэгһөө хэһэг. 2. Буряадай АССР-эй габьяата артистка Л. Дугарова Алимаагай рольдо.

С. ДОРЖИЕВАЙ фото.

Спорт

„УРОЖАЙ“ БҮЛГЭМЭЙ СПАРТАКИАДА

«Урожай» бүлгэмэй областной совет спартакиада үнгэргэбэ. Улаан-Үдэ хотын эмхинүүдэй, эмхи зургаануудай, проектнэ институдуудай физкультурын 14 коллективэй 350 гаран спортсмен хоёр һараһаа үлүү саг соо үргэлжэлһэн түрүүшын спартакиадын мүрысөөнүүдтэ хабаадаһан байгаа. Олоной хабаадалгатай иимэ ехэ наада эмхидхэһэн «Урожай» бүлгэмэй областной соведэй үүсхэлые һайшаамаар.

Хүдөө ажахын министерствын, «Бурводстрой» трестын, үрэ жэмэстэ туршалгын станциин, «Бурятколхозпроект», «Востокгипроводхоз», «Росгипрозем», «Востсибгипросельхозстрой», «Росгипропромсельстрой» гэжэ проектнэ институдуудай суглуулагдамал команданууд спартакиадын дамжуулгын кубогта хүртэхын түлөө эдэбхитэйгээр мүрысэһэн байна.

Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй команданууд шатарай мүрысөөндэ илаба. Эрэшүүлэй дундаһаа «Востсибгипросельхозстрой» — хоёрдохи, «Росгипромсельстрой» гурбадахи һууринуудые эзэлээ. Эхэнэрнүүд сооһоо «Росгипропромсельстрой», «Востсибгипросельхозстрой» гэжэ проектнэ институдуудай шатаршад шангай һууринуудые эзэлээ.

Хубиин түрүү һуури эзэлэлгэдэ «Росгипропромсельстрой» гэжэ проектнэ институдай инженер, нэгэдэхи разрядтай Николай Маншеев 9-һөө 9 очко абажа, спартакиадын чемпион болобо! Л. Андреев (хүдөө ажахын техникум), К. Авраев («Востсибгипросельхозстрой») удаадахи һууринуудые эзэлээ. Эхэнэр шатаршад сооһоо хүдөө ажахын техникумэй багша Э. Упханова шалгарба. Тэрэ 9-һөө 8 очко абаһан байна. Проектнэ институдуудай инженернүүд Э. Шестакова, В. Индосова тус тустаа 7 очко абажа, хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта гараа.

Даамаар угаа һонирхолтой наадан болоо. Эндэшье Н. Маншеев эдэбхитэй һайнаар наадаһан байна. 8 уулзалгын нэгэндэнь лэ тэнсэһэн, бэшэндэнь шүүһэн байха юм. «Бурятколхозпроект» институдай инженер Б. Дамбаев, «Востоксибгипросельхозстрой» гэжэ проектнэ институдай түлөөлэгшэ М. Алдаров удаадахи һууринуудые эзэлбэ.

И. Бертанова («Бурятколхозпроект»), Д. Базарова («Росгипропромсельстрой»), Цырендашиева (хүдөө ажахын техникум) гэгшэд эхэнэр даамшадай дундаһаа шалгараа.

Буряадай хүдөө ажахын техникумэй даамшад (17 очкотой) — эрэшүүл, «Бурятколхозпроектын» түлөөлэгшэд (11 очкотой) эхэнэрнүүдэй дундаһаа илажа гараа. Эдэнэр спартакиадын чемпионууд болобо.

Столой теннисээр «Росгипропромсельстрой» институдай эрэшүүлэй команда (14 очкотой) «Востоксибгипросельхозстрой» институдай эхэнэрнүүд (7 очкотой) илаһан байна. Эндэ эрэшүүл сооһоо инженер Б. Дармаев («Востсибгипросельхозстрой») нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Эхэнэр теннисистнүүдэй дундаһаа инженер Л. Садыкова («Востсибгипросельхозстрой») онсо шалгарһан байха юм.

Волейболой мүрысөөндэ эрэшүүлэй 7, эхэнэрнүүдэй 6 команда хабаадаа. Буряадай Хүдөө ажахын министерствын волейболистнууд, Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй басагад, спартакиадын чемпионууд болобо. Эхэнэрнүүдэй дунда түгэсхэлэй нааданда хүдөө ажахын техникумэй волейболистканууд, Хүдөө ажахын министерствын түлөөлэгшэдтэй уулзахадаа, 15:12, 15:10 тоотойгоор шүүгээ.

Программын бүхы зүйлнүүдээр Буряадай хүдөө ажахын техникумэй спортсменүүд илаба. Эхэнэрнүүд сооһоо «Росгипросельстрой» проектнэ институдай басагад нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Н. МАНШЕЕВ,
мүрысөөнэй ахамад судья.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» майн 26-да үнгэргэгдэһэн 21-дэхи тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 7 (биатлон), 12 (уһанай-моторно спорт), 21 (мори һорёоной спорт), 28 (столой теннис), 30 (далбагата спорт), 49 (даам);

«Спортлото-2»: 1 (авиаспорт) 13 (уһанай-санын спорт), 14 (волейбол), 24(сана), 37 (мэргэн буудалга), 45 (футбол).

(ТАСС).

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ШУЛУУШАДАЙ КОНКУРС

«1976 оной эрхим шулуушан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө конкурс барилга-хабсаралгын 8-дахи управленидэ жэл бүри үнгэргэгдэжэ, заншалта болонхой.

Һаяхан болоһон конкурсдо 14 хүн хабаадаһан байна. Тэрэнь хүүгэдэй саадай барилга дээрэ үнгэргэгдөө. Конкурсдо хабаадагшад хүдэлмэреэ ёһотой һайнаар эмхидхэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаһан байна. Хэдыхэн часай туршада хүүгэдэй саадай байшангай хананууд түргөөр «үндыжэ», газаа талаһаань тад ондоо болошоо.

Конкурсдо хабаадагшад хоёр-хоёроороо хүдэлһэн юм. Иван Васильевич Ивановой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд В. Кораблев, Н. Ягодина, Николай Семенович Ануфриевай бригадаһаа Х. Кайталида, В. Ишков эбтэй һайнаар хүдэлжэ, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. В. Кораблев Н. Ягодина хоёр 4 час 53 минутын туршада 7,86 кубометр хирпиисээр саадай хана бариба.

Барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин профсоюзай комитет, конкурс үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитет шулуушадай мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон гаргаа. Тиигэхэ зуураа конкурсдо хабаадагшадай ажалай эмхидхэл болон шанарта онсо анхарал хандуулһан байна. Дүнгүүдэй гаргагдахада, В. Кораблев, Н. Ягодина, Х. Кайталида, В. Ишков гэгшэд эрхимлэжэ, Хүндэлэлэй грамотануудта, мүнгэн шанда хүртэбэ. Тэдэнэртэ «1976 оной эрхим шулуушан» гэһэн хүндэтэ нэрэ соло олгогдожо, районой шулуушадай конкурсдо хабаадаха эрхэтэй болоо.

Шулуушад П. Медведев С. Шипунов хоёр хоёрдохи һууридагаража, Хүндэлэлэй грамотануудаар, мүнгэн шангаар шагнагдаһан байна.

Манай корр.

ЗҮБШЭН ХЭЛСЭГДЭБЭ

Һаяхан Буряадай Уран зохёолшодой холбоондо залуу поэтесса Мери Хамгушкеевагай шэнэ шүлэгүүдэйнь суглуулбари зүбшэн хэлсэгдэбэ. Хэдэн жэлэй урдахана М. Хамгушкеева Москвагай М. Горькиин нэрэмжэтэ институт дүүргэжэ ерээд, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдта багшалхаяа ороо бэлэй. Дээдэ һургуулида багшалхынгаа хажуугаар эдэбхитэйгээр шүлэг бэшэжэ байдаг юм.

Зүбшэн хэлсэлгэдэ Буряадай мэдээжэ поэдүүд Ц-Д. Дондокова, А. Бадаев, М. Самбуев, уран зохёолшод Ц. Жимбиев, Ц-Д. Хамаев, М. Осодоев гэгшэд хабаадалсажа, шүлэгүүдэйнь һайн талые, дутуу дундануудыень тэмдэглэһэн байна. М. Хамгушкеевагай шүлэгүүдэйнь түрүүшын ном хэблэлдэ дурадхагдаа.

Манай корр.

АРТИСТНАРТАЙ УУЛЗАБА

Хяагта хотын промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, медицинын, соёл-гэгээрэлэй, техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудай студентнэр, һургуулинуудай һурагшад Эхэ оронойнгоо ниислэл Москвагаа ерэһэн киногой, эстрадын бүлэг артистнартай уулзаба. Тэдэнэр аймагай колхоз, совхозуудаар ябажа, тарялшад болон малшадта концертнүүдые харуулһан байна.

Һаяшаг Щепкинэй нэрэмжэтэ театральна дээдэ училищи дүүргэһэн артист Валерий Головненков энэ бүлэгэй бүридэлдэ хабаадалсахаар ерээ. Энэ нүхэр 20 фильмдэ наадаһан «Первая Бастилия», «Казнены на рассвете» гэһэн фильмүүдтэ В. Головненков Володя Ульяновай ролие гүйсэдхэһэн байна. Революциин вождиин ролие Валерий Головненковой наадаһан «Ленин в Финляндии» гэжэ фильм һаядаа экранда гарахань. Дурсагдаһан фильмүүдтэ вождиин ролии наадаһан тухайгаа артист Валерий Головненков уулзалгануудай үедэ хөөрэжэ, тэрэнии сугларагшад ехэ һонирхолтойгоор шагнаа.

Артист Лев Жигалин Владимир Ильич Ленин тухай зохёолнуудһаа хэһэгүүдые уран һайханаар уншажа, сугларагшадые һонирхуулба. Москвагай бүлэг артистнарай концертнүүдэй программые Александр Литвиненко шадамар һайнаар хүтэлбэрилнэ.

Владимир Монькиной аккордеоноор наадажа, артистка Лариса Тумановагай ород арадай дуунуудые гүйсэдхэхэдэ, медицинын училищида сугларагшад удаан альга ташалгаар үдэшэһэн байна.

Москваһаа ерэһэн киногой болон эстрадын бүлэг артистнар Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикада, Сүхэ тосхондохи Дзержинскиин нэрэмжэтэ арһанай заводто, концертнүүдые харуулба.

С. ВАНЧИКОВА,
Хяагтын медучилищиин һурагша.

Хүдэри-Сомоной (Хяагта) хэлхэа холбооной таһагта дүрбэн почтальон хүдэлнэ. Тэдэнэй дунда Анна Максимовна Григорьева хүндэтэй болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Анна Григорьева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

НАБШАҺАТА МОДО ТАРИНА

Улаан-Үдэ хотомнай жэл ерэхэ бүри урган, бүри һайхан, болбосон түхэлтэй боложо байна. Элдэб барилганууд, байрын гэрнүүд урган бодожо, шэнэ үйлсэнүүд нэмэнэ. Гудамжануудта набшаһата модонуудые таринжа, ногооруулха гээшэ һайн хэрэг мүн.

Олон мянган хүнэй хабаадалгатайгаар субботник үнгэргэгдэнэ.

Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсын 25-дахи гэртэ ажаһуугшад городоо ногооруулгада эдэбхитэйгээр хабаадана. Энэ гэр шадар 200 гаран эшэ мойһон, хупан, хасуури, мүн бусадшье ургамалнууд энээнһээ түрүүн һуулгагдаһан байгаа. Һаяхан 25-дахи гэртэ ажаһуугшад сирень, акаци, үлир гэхэ мэтэнүүдые нэмэжэ тариба. Мүн лэ тэдэнэр агитталмай, киноэкранай һарабша, столнууд болон һандалинуудые заһаһан, тэрэ тойронхи талмай сэбэрлэһэн байна.

Пенсионернүүд Лев Дармаевич Данилов, Григорий Федорович Песков, Юрий Федорович Кокорин, Надежда Яковлевна Тоненьких болон бусад энэ хэмжээ ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ гэртэ ажаһуугшад саг үргэлжэ эдэбхи үүсхэл гаргажа, гэр байраяа бүри болбосон түхэлтэй болгоно.

Д. КОЛМАКОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Телеграф телефон радио

КАБУЛ

АФГАНИСТАНАЙ НАЦИОНАЛЬНА ҺАЙНДЭР

ТАСС

Афганистанай Республика национальна һайндэрөө—бэеэ дааһан байдалтай болоһон үдэрөө үсэглэдэр тэмдэглэбэ.

Колониальна дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүүгээр хэгдэһэн баатаршалгата тэмсэлдэ энэ орон 57 жэлэй урда тээ эрхэ сүлөөгөө олоһон юм. Бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, сэрэгэй бүлэглэлдэ хабаадахагүй гэһэн политиканьэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлынь Афганистаниие уласхоорондын оршон байдалда нэрэ хүндэ ехэтэй болгоһон байна.

1973 оной июниин 17-до афган арадай ажабайдалда шэнэ хуудаһан нээгдэжэ, Афганистан республика болгогдон соносхогдоо һэн. Ороной шэнэ хүтэлбэри социальна ба экономическа асуудалнуудаар үндэһэн хубилалтануудые хэжэ захалһан байгаа. Ажалшадай аша туһада харюусаһан хэдэн хуули баталагдан абтаба. Ажалшадай салин хүлһэнэй эгээл бага хэмжээе дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин неделиин болзор тогтоохо гэхэ мэтэ хубилалтанууд хэгдэһэн байна.

ХЕЛЬСИНКИ

У. К. КЕККОНЕНЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Һүүлэй жэлнүүдтэ Европодо арадуудай хоорондохи харилсаае һайжаруулха, этигэл найдабари үргэдхэхэ, харилсаа холбоо тогтоохо гэһэн хүсэлэл оролдолго гаргагдажа байна гэжэ Финляндиин Республикын президент У. К. Кекконен Великобританиин королева Елизавета II гэгшын хүндэлэлдэ эндэ үнгэргэгдэһэн сайлалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Уласхоорондын аюулгүй байдал, харилсаа холбоо тогтоолго Финляндида ехэ удха шанартай байна гэжэ президент тэмдэглэбэ.

Һүүлэй үедэ уласхоорондын оршондо аюулгүй байдал хангаха, харилсаа холбоо тогтоохо талаар ехэ юумэн туйлагдаа гэжэ тэрэ хэлэбэ. Европо түбидэхи шахардуу байдал һулаируулга, харилсаа холбоо үргэдхэлгэ Финляндиин уласхоорондын оршондохи байдалаа бэхижүүлхэдэнь нүлөөлһэн байна гээд тэрэ мэдүүлээ. Бата эб найрамдалай оршон байдалда гүрэн бүхэн бусадта халдангүй, заналта хэнгүй, этигэл найдабари ехэтэйгээр национальна түсэбүүдээ бэелүүлхэ аргатай байна гэжэ У. К. Кекконен хэлэбэ.

ТОКИО

Т. МИКИИН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Намда эсэргүү хашалта, харшалалтын хэгдээшье һаань, «Локхид» гэдэг хэрэгые мүрдэлгын дүүрэтэр тушаалһаа буунгүй, правительствоёо толгойлжо байхаб гэжэ Японой премьер министр Т. Мики майн 26-да үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Имагтал энээнэй һүүлээр парламентын доодо палатые тараагаад, парламентын шэнэ һунгалта үнгэргэхэ тухай соносхохоб гэжэ премьер хэлэбэ.

Премьерэй, хүтэлбэрилхы либерально-демократическа партиин түрүүлэгшын тушаалнуудһаань Т. Микиие сүлөөлхын тула урдын премьер К. Танакын тала баригшад илангаяа ехэ оролдолго гаргана. Японой хэблэлэй бэшэһэнэй ёһоор, К. Танакын правительствын засаг барижа байхада энэ бүлэглэлдэ хабаатай олон ажал ябуулагшад «Локхид» гэжэ американ компаниһаа эдилгэ абаһан байгаа. Т. Микиие тушаалһаань буулгуулха гэжэ либерально-демократическа партиин түрүүлэгшын орлогшо Э. Сиина ехэтэ оролдоно. Премьерэй орлогшо Т. Фукуда, финансын министр М. Охира түрүүтэй хоёр ехэ бүлэглэлэй хабаадалгатайгаар Т. Микидэ эсэргүү нэгэдэмэл фронт хүтэлбэрилхы парти дотор бии болгохые тэрэ һэдэнэ.

ВАШИНГТОН

США-гай президентын хөөрөөн

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд Лос-Анджелеста үгэ хэлэхэдээ, стратегическэ ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха талаар Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай хоорондо шэнэ хэлсээ баталха шухала гэжэ мэдүүлээ. Энэнь ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, ядерна дайнай аюул сараха арга олгохо байна.

Мүнөө США-да үнгэргэгдэжэ байһан һунгуулиин урда тээхи ябуулга уласхоорондын оршон байдалай шухала зорилгонуудһаа оронииe һамааруулан хадууруулха ёһогүй гэжэ Дж. Форд хэлэбэ. Совет-американ шэнэ хэлсээнэй абтахада, болохоёо байгаа һунгалтын үеэр намда хоро хүргэхэ гү, али туһаламжа үзүүлхэ байһанһаань дулдыдангүй, тэрэниие конгрессэй хаpалгада табиха байнаб гэжэ президент тэмдэглээ.

НЬЮ-ЙОРК

АСУУДАЛ ШИИДХЭГДЭЭГҮЙ БАЙҺААР

ТАСС

США-гай һунгуулиин ябуулгын эхин шата үшөө зургаан штадта үнгэргэгдэбэ.

Кентукки, Орегон, Теннесси штадуудта болоһон һунгалтын үеэр республиканецуудай дундаһаа президент Дж. Форд илалта туйлаа. Калифорни штадай губернатор байһан Р. Рейган Невада, Айдахо, Арканзас штадуудта булиба.

Джорджи штадай губернатор байһан Дж. Картер Теннесси, Арканзас, Кентукки штадуудта демократуудай дундаһаа илаба. Орегон, Айдахо штадуудта — сенатор Ф. Черч, Невада штадта Калифорниин губернатор Э. Браун түрүү һуури эзэлээ.

Республиканецуудай национальна съезд дээрэ Дж. Форд, демократуудай дундаһаа Дж. Картер булиюу байдалтай.

БОНН

ЗЭБСЭГ ХЭРЭГС ЭЛНҮҮДЫЕ БҮТЭЭН ГАРГАЛГАЯА ХИЗААРЛАХА

ТАСС

США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер саг зуураар Бонндо ошожо, ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидтэй, гадаадын хэрэгүүдэй министр Г.-Д. Геншертэй уулзаһан байна. Зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи харилсаае, НАТО-гай соведэй Ослодо боложо дүүрэһэн сессиин дүнгүүдые, уласхоорондын экономическа асуудалнуудые хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ гээд эндэ соносхогдобо.

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС). США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер Швециин правительствын уряалаар эндэ ерэбэ.

Стокгольмдо, Гетеборгдо жагсаалнууд үнгэргэгдэжэ, Европын оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ Холбоото Штадуудай хамааралсалгые, мүн зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха гэһэн НАТО-гай политикые буруушаажа байһанаа тэрээндэ хабаадагшад мэдүүлээ.

БОНН

Хитадта хүн зониие хашэна харшална

ТАСС

Маоизмда эсэргүүсэлтын тэмсэлдэ хабаадагшадые Хитадта хашана харшална гэжэ иишэ ороһон мэдээсэлнүүд дотор хэлэгдэнэ. Гансал Пекинэй районд хэдэн мянган хүн баригдажа хаагдаа.

ПАРИЖ. (ТАСС). Маоизмда эсэргүүсэжэ, Таньаньмэнь гэжэ талмай дээрэ үнгэргэгдэһэн жагсаалда хабаадагшадые хэрзэгы шэрүүнээр хэһээлгэ, Хитадай хэдэ хэдэн провинцинуудта сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдые һэлгэлгэ Хитадта шанга хёморoo зүришэлдөөнэй боложо байһые элирхэйлэн гэршэлнэ. «Шиидхэхы илалта» хүсэд туйлаагүй маоистнуудые арад зон, кадрова хүдэлмэрилэгшэд эрид бурүүшаана гэжэ һүүлэй үедэ Хитадта болоһон үйлэ хэрэгүүд харуулна. Маоистнуудай хашалта харшалалтануудай, хардалга мүрдэлгэнүүдэй «хоёр хараа шугамай хоорондохи тэмсэлдэ» эсэс табижа шадаха байһандань һэжэглэмээр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Администрациин ажал ябуулгые хинан шалгалта» — түрүү бэшэг. Тарялан дээрэһээ абтаһан мэдээсэлнүүд. «Хоёрдохи хилээмэн» — А. Ефремовэй репортаж. «Участок бүхэндэ ажалай эршэ бурьялан бусална» — Р. Макальскаягай репортаж. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Һургуулиин ехэ үдэр» — И. Доровских гэгшын статья. «БАМ-ай барилгашадта» — М. Баранниковай статья. «Совет орон: шэнэ һонин» — суглуулбари. Нютаг нютагай һонин.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хүгжэмэй һайндэр» — ССР Союзай Ехэ театрай байгуулагдаһаар 200 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан тухай. «Глаукома» гэжэ юун гээшэб?» — АПН-статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Агитталмай дээрэ — концерт. Уласхоорондын байдалаар тэмдэглэлнүүд. Хилын саана. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

СЭНХИР ЭЛРАН

ХИЛЭ САХИГШАДАЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.15 — «Ород хэлэн». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Гранитные острова» — телевизионно уран һайханай фильм (үнгэтэ). 13.30 — «Приключения с продолжением» — һурагшадта зорюулагдаһан программа (үнгэтэ). 14.20 — «Баатаршалга». 14.50 — Забһарлалга. 15.00 — Футбол. «Черноморец» (О) — «Динамо» (М), (2-дохи тайм). 15.45 — «Мүнөөдэр — хилэ сахигшадай үдэр». СССР-эй хилэ сахигшадай сэрэгүүдэй штабай начальник В. Ф. Лобанов дамжуулгада хабаадалсаха. 16.00 — Хилэ сахигшадта концерт харуулагдаха. 16.35 — «Серенада для мамы» — телевизионно зүжэг. 18.00 — «Время» — 18.30 — «Диэло» — дуу-хүгжэмэй ансамблиин концерт. 19.00 — «Баатаршалга».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Шэнэ һонин. 19.50 — «Талын галнууд». 20.50 — «Сибириин архитектура» — киноочерк.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин 21.15 — Футбол. Черноморец» (Одессэ) — «Динамо» (М), хоёрдохи тайм. 22.00 — «Илалтын зам» Дуунай концерт. Союзуудай байшангай колонно залһаа дамжуулга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.50 — «Улаан-Үдэ». телевизионно журнал.

«Орбита». 10.30 — «Гранитные острова» — уран һайханай телевизионно фильм. 20.50 — 21.00 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. Буряадай Ленинэй орденто гүрэнэй оперо болон баледэй театрай зүжэг.

УНШАГЧ... һонирхохо байхат...

МАНАЙ ҮЕЫН РОБИНЗОНУУД

ШАНДАГАНАЙ ШОРО ЕРООР ...

ОЛИМПИИН МЕДАЛЬГҮЙ...

САБХИ ХЭН ХОЛ... ШЭДЭХЭБ?

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Манай адрес, телефо...

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 03552. Заказ № 01...